SUSIPAZINIMUI

Ab 1786
Nr. 1-1D

ateitis

I
1967

ATEITIS LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS eina nuo 1911 m.

1967 metai SAUSIS Nr. 1

ŠIAME NUMERYJE:

Mykolas Viltis — Žodžiai iš Lietuvos (eilėraščiai) 1
Antanas Sabalis — Moksleivio ateitininko ideologinė ateitis 4
Laima Švėgždaitė — Politika (eilėraštis) 7
Indrė Damušytė — Žiemos kursai Dainavoj! 8
Moksleivių referatai 15
Rita Vainiūtė — Ateitininko vertybių gradacija 16
Birutė Barauskaitė — Kas yra tauta? 17
Mirga Pakalniškytė — Baltų ir slavų kalbų giminingumas 18
Aušra Kregždytė — Komunizmas ir Amerikos jaunuolis 20
Karilė Baltrušaitytė — Moderniųjų šokių paslaptis 21
Liūndra — Broliui žuvus (eilėraštis) 23
Laima Švėgždaitė — Takai ir Supratimai (eilėraštis) 23
Vincas Bartusevičius — Įspūdžiai iš Jaunimo Kongreso (ištraukos) 24
Ateities Spinduliai (Jaunių-jaunučių skyrius) 27
Iš plataus pasaulio 32

Viršelis: **Gedimino Naujokaičio** nuotrauka "Ateitis Tamsiuosiuos Rytuos".

REDAKCIJA: korespondencija — **Indrė Damušytė**; raportažas — **Salvinija Gedvilaitė**; jaunių/jaunučių skyrius — **Gintarė Ivaškienė**; narė — **Vincė Juškaitė**; foto ir techninė priežiūra — **Gediminas Naujokaitis**; vyresniųjų moksleivių skyrius — **Antanas Sabalis.** Redakcijos adresas: ATEITIS, 80-23 85th Drive, Woodhaven, New York 11421.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $5.00, susipažinimui prenumerata $3.00, garbės prenumerata $10.00; visur kitur laisvajame pasaulyje $3.00.

Administratorius: **Kazys Vainius** — ATEITIS, 64-09 56th Road, Maspeth, New York 11378.
Spaudos darbus atlieka Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyne.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine
Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association. Yearly subscription in US and Canada $5.00. Single copy 50 cents. Entered as second class matter and second class postage paid at the Flushing, New York Post Office.

ŽODŽIAI IŠ LIETUVOS . . .

. . . ištraukos iš neseniai laisvajame pasaulyje išleistos knygos Neparašyti laiškai . . . tai Mykolo Vilties slapyvardžiu pasirašiusio Lietuvos poeto eilės . . .

KRAUJAS rašo šiuos nebylius laiškus,
Neparašytus laiškus —
Iš pamiškių juodų, iš liūnų,
Kraujas iš kalėjimo tortūrų kambarių,
Iš prekyviečių, kur mūsų kūnai tyso iškankinti,
Kraujas iš Arktikos, iš Sibiro žiauriausių pakraščių;
Ne poetiškai, ne dramatiškai, o gyvu krauju mes rašome
Mūsų liūdnus, neparašytus laiškus Jums,
O mūsų mylimiausi, laisvieji broliai!

PRAŽIŪRIME akis į saulėleidį,
Į Vakarus . . .
Tarsi, jūsų meilė mums padės . . .
Ateina tik nepažįstamos bangos,
O smeigiasi širdin tik sopuliai . . .

Laikas jums ten prabėga, brangūs manieji,
Prisiminimai kaskart vis blankesni . . .
Mes vis akis įsmeigę saulėleidin liūdnan,
Iš kurio jūs jau niekad nepareisite . . .

Maldoje šaukiamės jums pagalbos,
Tos, kurios mums niekas niekad neatneš,
Tos, kurios mums nei bangos neatpažįstamos nebeatneša,
Tos, kuriai Jūs laiko nebesurandate.

Buvusiems kovos draugams . . .

JŪS NEŠATE skausmus giliuosius,
Jūs nešate už mus,
Apverkite kapus nežinomuosius,
Apverkit mūsų likimus . . .

Lankykite ir puoškite kapus
Tų, kritusių už jus,
Kai skins puošnus ruduo lapus,
Dainuokit mūsų likimus . . .

LIETUVOS
NAC[illegible]INĖ
M[illegible]DO
BIB[illegible]OTEKA

žodžiai . . .

Muzikams . . .

JŪS IŠDAINUOKITE mūsų nebaigtas dainas,
Rašykit Requiem kiekvienam nekalto kraujo lašui . . .
Sukurkite liūdnas liūdnas simfonijas,
Kurios verktų,
Kurios neduotų jūsų broliams akių sumerkti . . .

Milijonais verkiančių garsų išdabinkite
Senas, suniokotas panemunes,
Ištuštintus sodžius,
Senas, kraujuotas pamiškes.
Apdainuokite mūsų begalinį nusivylimą ir rūpestį,
Mūsų širdis ryjantį skausmą;
Kurkite sonatas apie dangaus kerštą šaukiančias žudynes
Mirštančiose panemunėse . . .

Mūsų širdys neišlaikys, jeigu ir jūs nutilsite . . .

Poetams . . .

POETAI mūsų iškilieji,
Jūs, kurie mums širdis uždegėte mūsų
žemės meilės gaisais,
Ar jūs galite rašyti degančiu krauju?

Čia amžinai grumiasi nevilties juodybė
Su protarpiais vilties,
O jūs ten rašote apie ramias peteliškes,
Apie rasos lašelyčius . . .
Rašykit apie baisų, deginantį skausmą,
Kuris sukausto mūsų ateitį,
Rašykite apie mūsų miškų širdį draskančias raudas,
Apie verkiantį, išlietą ir užmirštą mūsų kraują . . .

Ar jūs galite rašyti mūsų mirštančiu krauju?

žodžiai . . .

Ūkininkams . . .

JŪSŲ DIRVAS mes savo jaunais kūnais dangstėme,
Jūsų vasarojaus linguojančius laukus.
Jūsų sodybos pavėsingos mus slėpė ir maitino,
Į jūsų pievų platybes įsisunkė mūsų
kraujo atnašavimai . . .

Kad jūsų vaikai ir vaikų vaikai
Šias išlaisvintas dirvas artų dainuodami...

MOKSLEIVIO ATEITININKO IDEOLOGINĖ ATEITIS

ANTANAS SABALIS

(Mintys iš paskaitos, skaitytos MAS šventėse Clevelande ir Hamiltone)

Kiekvieną kartą, kada matome prieš savo akis didelį būrį moksleivių, duodančių ateitininko pasižadėjimą, savaime iškyla mūsų organizacijos savotiškas paradoksas: mūsų tėvų krašte, Lietuvoje, šiandien viešpatauja mums priešinga jėga. Jos galia šiandien yra nebe diskusijų dalykas. Prieš šią tad jėgą, mes statome svetimoje žemėje užaugintus savo vaikus. Iš pirmo pažvelgimo situacija tad ir atrodo paradoksiška ir net juokinga: musės prieš tankus.

Bet taip tik atrodo. Argi nėra istorinė tiesa, kad Romos imperijoje, kuri irgi buvo vergijos karalystė, dvylika paprastų vyrų (iš kurių vienas buvo išdavikas) išėjo laimėtojais? Jų įpėdinis dar ir šiandien Romoje gyvena. Argi nėra istorinis faktas, kad 1918 metais, maža, blogai ginkluota Lietuvos kariuomenė bolševikus sumušė? O vėliausiais laikais, Izraelio valstybės vyrai apkūlė arabų legionus.

Visi šie įvykiai, fanatiškam realybės ieškotojui yra negalimi dalykai. Tokiam ir moksleiviai ateitininkai yra tik "vaikų darbas", nieko bendro neturįs su realybe ir gyvenimu.

Tačiau istorija yra pilna nutikimų, kur įvyksta kažkas labai neapskaičiuoto ir stebina mus savo paradoksiškais rezultatais. Atrodo, kad istorijos puslapiai mums šitaip kalba: pasaulį valdo ne vien patrankos, ne politikai, ne teroras, bet — *idėjos*. Idėjos arba minties pergalė nušluoja visas kitas veikiančias jėgas, kad ir kaip galingos jos būtų. Todėl ateitininkų pasižadėjimo šventė yra tam tikra prasme pergalės šventė; tą dieną moksleivio viduje baigiasi vidinė kova, nes toks moksleivis pasisako už idėjos primatą, ir todėl tokiomis dienomis mums esti linksma, kad mūsų eilėse atsistoja jaunimas, kuris pasisako už minties persvarą, pasisako už idėjas.

Štai kodėl mes rengiame šventes ir džiaugiamės, nes jaunimo galvojimas nulems visas mūsų pastangas. Todėl sveikiname kiekvieną jaunuolį, kuris nori būti ateitininkas, už jo drasą ir pasiryžimą, nes ateitininku būti niekad nebuvo ir nebus lengva. Bet mes turėtume eiti dar vieną žingsnį toliau ir tomis progomis sveikinti kiekvieno tokio moksleivio tėvą ir motiną, nes minties pasaulis gimsta ir turi pradžią, ne organizacijoj, bet šeimoj. Ateitininko tėvai dažniausiai yra tie žmonės, kurie pirmieji yra supratę, kad šiame plačiame pasaulyje visada eina kova už kiekvieną galvą ir už kiekvieną žmogaus mastyseną.

Vadinasi, kovas pasaulyje nulems protai ir idėjos. Tas, kuris šiandien neturi jokios ideologijos, jau rytdienos kovą yra pralaimėjęs. Kada Europos galvos žavėjosi Nietzche's "originaliomis" mintimis — jau buvo padėti pamatai sistemai, kurią anglosaksai šiandien vadina nacizmu. Tas, kuris negali atsistebėti marksizmo "pranašystėmis", yra panašus į mūrininką, kuris stato nepaprasto storumo sieną. Tik vėliau paaiškės, kad ta siena yra uždaras keturkampis, o mūrininkai — kaliniai. Iš to sektų, kad yra nepaprastai svarbu, kaip moksleivis galvos, ir kokią ideologiją pasisavins. Šia prasme kiekvieno moksleivio ateitininko

turėtų laukti eventuali pergalė, nes mūsų idėjos jau yra buvę išbandytos, dabar yra bandomos, ir akademinėse diskusijose yra išsilaikę be skylių.

Tačiau praktiškame gyvenime matome dalykus kitaip stovint: nors MAS augina narius šimtais, studentų ateitininkų atsiranda labai mažai. Kai kurie mano kolegos jau aiškina, kad Studentų Ateitininkų Sąjunga Amerikoje yra mitas. Ideologiškai kalbant, — reikia pridėti. Kodėl taip pasidaro?

Štai šioje vietoje ir žiūrime, kas atsitiks su moksleiviu, kai jis pilnas geros valios apleis Moksleivių Sąjungą. Jo lauks didelė ir sunki kova, kuriai bus reikalingas pasiruošimas. Kaip auksas yra bandomas ugnyje, taip ir kiekvienas moksleivis turės pereiti specialų bandymą. Tas bandymas bus labai realus, ir kas jį išlaikys — tas bus ateitininkas. Šis bandymas turi mūsų žodyne specialų vardą — jis vadinasi Šiaurės Amerikos laicistinis, pragmatinis universitetas. Jame glūdi nihilizmo ir jo garbintojai — lygiai tokie patys, kaip Imperinės Rusijos universitetuose šio šimtmečio pradžioje. Tiesa, jie kartais slepiasi po liberalizmo marškiniais, bet jų nešamas nuodas niekuo nesiskiria nuo to "alaus", kurį gėrė Rusijos ir Lietuvos studentai 1911 metais. Šiame universitete moksleiviui bus aiškinamos tokios idėjos, kurios nevienam iš tėvų sukeltų daug nemigo naktų. Šių universitetų produktai jau aiškiai matyti; jie atstovauja nihilizmą ir jo apraiškas. Visiškas nesiorientavimas principuose, skambių šūkių gaudymas, "revoliucija" prieš kitaip manančius, jokio kritiško žvilgsnio neturėjimas, — yra tos pagrindinės žymės žmogaus, kuris pereina šio krašto akademinį "malūną" ir yra sumalamas į miltus. Jeigu šitam malūnui moksleivis nėra parengtas ar pasirengęs, jis tampa visai kitu žmogumi. Nereikia visai stebėtis, kad su tokiu po kurio laiko tėvai nebesusikalba, ir draugai nebeatpažįsta. Visa tai, lygiai kaip ir anais 1911 metais, yra skelbiama "mokslo vardu", ir kiekvienas, kuris laikosi principų, yra jau automatiškai "nebemokslingas".

Šitokiame universitete, vienur sistematingai, kitur palaidai, yra skleidžiama visa eilė mitų. Kai kurie iš jų yra labai gerai jau žinomi, kiti — gal mažiau. Pažiūrėkime į keletą iš jų arčiau:

1. "Tiesa yra reliatyvi; viskas pareina nuo to, iš kurio taško į klausimą žiūrima. Todėl reikia suprasti, kad kiekvienas, kuris turi kitas pažiūras negu aš, turi taip pat būti teisingas".

Tiesa yra reliatyvi tam, kuris jos neieško. Jam vistiek. Nihilistui tiesos iš viso nėra, jeigu neskaityti keletą primityvių teigimų, kad pvz. visi žmonės nori valgyti. Bet tam, kuris turi principus, turi būti aišku, kad principai statomi bazuojantis ant labai *specifinių tiesų*. Krikščionybės principai remiasi tomis tiesomis, kurias krikščionys išpažįsta. Paimkime pavyzdžiui viduramžius (šiais laikais yra labai madoje tyčiotis iš viduramžių): "Krikščionys, kurie turėjo Kristaus meilės principus, su kardais kapojo netikėlius Jeruzalėje! Kaip jie išdrįso!" Pagal reliatyvios tiesos dėsnius, atsakymas būtų labai aiškus: iš *jų taško* žiūrint, jie gynė Kristaus kasalystę žemėje *visais būdais*. O kaip galvojame ateities istorikai aiškins mūsų principingumą? Kai Rytų Europoje krikščionybė guli paplūdusi kraujuje, Vakarų intelektualai ieško "bendros bazės" diskusijoms su kunigų žudikų "filosofais". Bet jokio triukšmo dėl principų ir tikėjimo tiesų šiuo atveju niekas labai nekelia.

Tiesos reliatyvumą negalima maišyti su tolerancija. Parafrazuojant neseniai girdėtą pamokslininką, "nenusileiskime į tokias reliatyvias tiesas, kad Kristus pasidarytų tik labai gudrus filosofas; arba Jis buvo Dievas, arba — akiplėšiškas melagis". Tada matysime, kur veda tam tikrų minčių toleravimas.

2. "Jūsų tėvai yra kvailiai. Jie yra

pasenę, atsilikę nuo gyvenimo ir nepajėgia su juo eiti".

Šiais sakiniais buvo sunaikinta rusų emigrantų antroji karta. Pirmoji karta išbėgo, kad Rusiją iš komunizmo vaduotų. Sovietai paliko juos savotiškoje ramybėje. Palaukė, kol užaugo antroji karta. Svetur augusiam rusų jaunimui, nei imperinės Rusijos, nei sovietinės vergijos nemačiusiam, nesunku buvo įrodyti keletą mitų. Vienas buvo tas, kad jų tėvai yra nerealistai: jie mat kovoja arba už *praeitį*, arba už *ateitį*. Komunizmas stato Rusiją *dabar*. Antras mitas buvo tas, kad skirtumas tarp generacijų esąs didesnis, negu tarp komunistų ir emigrantų jaunimo. Sąmokslas pasisekė: emigrantai rusai, siekią nuversti komunizmą Rusijoje, buvo sulikviduoti.

Ar tikrai jūsų tėvai yra kvailiai? Tiesa, kai kurie iš jų blogai angliškai kalba .. dirba fabrikuose ... Ir kiekviena proga vis pasakoja "kaip mes bėgome iš Lietuvos". Iki įkyrumo.

Paklauskime savęs keletą klausimų: a) jeigu šio meto studentams reiktų staiga išeiti iš namų ir nukeliauti į Pietų Ameriką, toms pačioms sąlygoms esant, t. y. vyksta karas tarp Kanados ir JAV, nėra ko valgyti, ir turite vaikų lopšyje — ar nusikastumėte iki Meksikos? Sunku atsakyti, nes labai akademinis klausimas, bet aišku, kad reiktų daug pasiryžimo, drąsos, apsukrumo ir — gudrumo. Meksikoje labai visi iš Clevelando blogai kalbėtume ispaniškai ...

b) Jūsų tėvai bėgo iš namų todėl, kad norėjo apsaugoti savo vaikus nuo ateinančios vergijos. Norėjo, kad jūs augtumėte laisvėje ir žinotumėte, kas per paukštis yra laisvė. Tiek jie visdėlto sugalvojo. Jei ne jie, šiandien nesirinktumėte kur eiti: pas skautus ar pas ateitininkus. Šiandien viskas jums būtų aišku: kad komunistų partija yra pati gudriausia institucija pasaulyje, ir laisvės Jūs net nepasigestumėte, nes nežinotumėte laisvės sąvokos.

c) "Eiti su gyvenimu" yra kapituliacijos šūkis, taip kaip jis yra pristatomas kai kuriose institucijose. Tai yra tas pat ką sakyti "daryk ką kiti daro". Paslaptis yra ta, kad gyvenimas "pats" neina. Jį formuoja žmonės. Tvirto charakterio žmonės suformuoja gyvenimą ir jį pristato masėms. Ištižėliai to pristatymo niekad nefiltruoja, jie jį priima kartais vien todėl, kad tai "gerai skamba". Tai jie vadina *ėjimu su gyvenimu*. Ateitininkai tai vadina "plaukimu pasroviui" arba "masės sekimu". Ne visa kas nauja yra progresas. Ne visa kas sena yra kvaila. Negudru klausimą suabsoliutinti.

3. "Neklausykite, ką jūsų tėvai kalba apie komunizmą. Nors jie ir yra komunistinio teroro gyvi liudininkai, bet jų liudijimas negalioja: jie negali būti objektyvūs".

Šį mitą specialiai pridedu, kaip pavyzdį, iki kol yra nuėjusi kai kurių "intelektualų" arogancija mūsų tautos tragediją svarstant. Tai dažnas mitas. Ne vienas studentas tuo skundėsi. Šio mito konstrukcija yra žemiau kritikos: įsivaizduokime sau atvejį, kai miesto gatvėje užpuolama ir išprievartaujama moteris. Dalykas atsiduria teisme. Moteris atpažįsta savo užpuoliką ir pradeda verkti. Bet šaltas ir ciniškas teisėjas jai sako: "Labai gaila, ponia. Jūsų liudijimas negalioja. Nors ir šimtas tokių kaip Jūs čia verktumėte, Jūsų liudijimas vistiek neobjektyvus. Mat į šį klausimą Jūs, brangioji, esate emociniai įsivėlusi".

Iš to sektų, kad Hitlerio koncentracijos stovyklos visdėlto nebuvo jau tokios baisios, nes dauguma liudininkų jas yra patys pergyvenę.

Tam tikrų jėgų ciniškas ir arogantiškas šio mito skleidimas mūsų jaunimo tarpe tiktai parodo, kad kažkas yra labai susirūpinęs, kaip mūsų generacijas suskaldyti, ir atskirti *ideologiniai* vaikus nuo tėvų.

Šių mitų yra gana daug. Būtų galima kalbėti apie absoliučios laisvės mitą,

viduramžių niekinimo, komunizmo pažangos, sovietinės laisvės, krikščionybės pasenimo ir kitus mitus. Bet užteks, jei sa-

---

POLITIKA

Vieną dieną paimk mėnulį,
Ir parduok tą žalią sūrį,
Biedniems krašte,
Kur karvių fabrikai neauga...
Būtų lengvas užsiėmimas,
Aiškinos atvirai Benjaminas,
Nes minios žmonių
(Didis skaičius apgautų)
Nupirktų ir saulę,
O tik naktį
Pamatytų apgaulę.

Laima Švėgždaitė

---

kysime, kad reikia moksleivius šitokiam mitų antplūdžiui paruošti. Štai ir kyla pagrindinis uždavinys valdyboms, tėvams ir globėjams, kad visi žinotume kam patikime pačius kritiškiausius savo jaunimo metus. Nenoriu būti blogai suprastas: *ne visos* akademinės institucijos yra tokios. Yra daug gerų ir ideologiniai tvirtų kolegijų ir universitetų. Bet ne visi ir nevisada gali į jas patekti.

Norėčiau baigti sena lietuvių liaudies pasaka, kuri simboliškai apsako dabartinę mūsų padėtį; Ši pasaka vadinasi "Rožių Lelijų dvaras".

Ėjęs sykį kareivis namo. Kelias buvęs tolimas, tai pradėjus temti, ėmęs dairytis nakvynės. Prieina dvarą. Jokio žmogaus. Vistiek nutaręs naktovi. Žiūri ateina pana, visa juoda. "Tu čia negali nakvoti", — sako, — "šis dvaras užkeiktas". Bet kareivis — neit. Pavargęs, girdi, nakvosiąs ir tiek. Pana mato, kad nieko nebus, — kareivis lieka. Nuvedė jį į vieną kambarį, uždegė žvakę ir davė knygą. Kol tą knygą skaitysiąs, ir nuo jos akių nepakelsiąs, — nieko jam neatsitiksią. Jeigu iki vidurnakčio taip išturėsiąs, tai liksiąs gyvas.

Sėdi kareivis ir skaito. Nakčiai atėjus kad pradės lakioti šikšnosparniai, kad pradės šliaužioti po kambarį gyvatės, raitosi apie kojas. Bet kareivis nei nežiūri. Dvyliktą valandą viskas prapuolė, kareivis užpūtė žvakę ir užmigo.

Rytą ateina pana iki kelių balta. "Ačiū", — sako, — "kad pernakvojai. Jei dar dvi naktis taip galėtum padaryti, tai mane išvaduosi". Kareivis jau norėjo atsisakyti ir keliauti toliau, bet pana taip prašo, kad nors verk. Sutiko. Antrą naktį nakvojo kareivis, ir buvo dar baisiau: po kambarį pradėjo ropoti slibinai. Jie kriokė ir spiaudė ugnimi, bet kareivis skaitė savo knygą ir nepajudėjo. Vidurnaktį vėl viskas pranyko.

Ateina iš ryto pana jau iki juostos balta. Sako šią paskutinę naktį tai jau būsią labai sunku. Bet kareivis pasiryžo ir liko.

Atėjus vakarui, pradėjo į kambarį rinktis numirėliai. Jie šaukė ir dūsavo, kriokė ir aimanavo. Į pabaigą pradėjo rinktis ir kare žuvę jo draugai. Jie šaukė jį vardu ir tiesė savo supuvusias rankas. Bet kareivis atsilaikė.

Rytą visas dvaras pražydo gėlėmis. Buvo pilna rožių ir lelijų. Atėjo pana visai balta. Padėkojo kareiviui ir padovanojo jam gražų žiedą. Kareivis ją vedė ir pasidarė turtingas princas. Ilgai su gražuole dvare gyveno.

— — —

Kareivis esame mes. Žvakė yra Kristus. Pana, kurią reikia išvaduoti, — Lietuva. *Bet kad laimėti, reikia knygos.* Aš ją vadinu ateitininkų ideologija. Kas pakels akis nuo šios knygos — žus. Ši knyga be abejo turi būti skaitoma prie žvakės, nes patamsyje — nepaskaitysi.

Lydimas moksleivių būrio žiemos kursų metu, MAS Centro Valdybos pirmininkas Rimas Laniauskas žygiuoja į šiltus namus ir laukiančias paskaitas. Nuotr. Gedimino Naujokaičio

ŽIEMOS KURSAI DAINAVOJ!

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos žiemos ideologiniai kursai įvyko 1966 metais gruodžio mėnesio 26-29 dienomis Dainavos stovyklavietėje, Manchester, Michigan. Seka jų aprašymas.

Dainava ramiai gulėjo po giliu nepaliestu sniego patalu. Gulėjo, nežinodama kas jos laukė. Kalnai, apsnigti, atbudo pamažu iš miegų ir stiebėsi aukštyn. O prie užšalusio ežerėlio, silpnoje ryto šviesoje — stirna pristojo ir klausėsi, lyg girdėdama kokį neįprastą garsą.

Toli už kalno urzgė mašina. Sunku buvo jai važiuoti per gilų sniegą. Pagaliau pasiekė kryžkelę, kur Rūpintojėlis susimąstęs kiekvieną keleivį sutikdavo. Pailsėjus, mašina pasuko į kairę ir nusileido prie didžiojo balto namo. Ten sustojo. Iš jos išlipo keleiviai — pirmieji atvykę į Dainavą, į MAS ir SAS ruošiamus kursus moksleiviams ateitininkams.

Taip ir užgriuvo stovyklą gausybė moksleivių ir studentų iš visur. Visi Amerikos krantai ir kampai išgirdo žodį ir jį sekė: "važiuokite į Dainavą, į žiemos kursus!" Iš visur jie subruzdėjo. Beveik kiekviena kuopa Amerikoje atsiuntė savo moksleivius atstovus į šiuos kursus. Buvo jų iš Montrealio, To-

ronto, Hamiltono, Bostono, New Yorko, Baltimorės, Clevelando, Detroito, Grand Rapids, Čikagos ir Cicero. Iš viso, jų buvo šešiasdešimt. Juos globoje MAS centro valdyba, kursuose atstovaujama pirmininko Rimo Laniausko, rytų atstovės Salvinijos Gedvilaitės, Antano Razgaičio, Kazio Razgaičio, Pauliaus Alšėno ir kun. Gedimino Kijausko. Taip pat prisidėjo SAS centro valdybos nariai: pirm. Eimutis Radžius ir vice-pirm. Saulius Sužiedėlis, bei kiti studentai: Elenutė Bradūnaitė, Vytautas Kutkus, Gediminas Naujokaitis ir Indrė Damušytė. Iš moksleivių, talkon atėjo Gabija Juozapavičiūtė ir Leonas Valaitis.

Vos spėjo moksleiviai suvažiuoti ir susirasti kiekvienas sau kampelį kai pirmininkas visus sukvietė į pagrindinę salę pirmam pašnekesiui. Pagal nustatytą tvarką, kiekvieną dieną buvo paskirti trys pašnekesiai šiom temom: organizacine, tautine ir religine. Pirmas pašnekesys, kurį pravedė dr. Adolfas Damušis, buvo organizacinis ir palietė Palangos konferenciją, Ateitininkų Federacijos pertvarkymą: atskirų sąjungų įkūrimą ir jos svarbą ateitininkams.

Pašnekesiui pasibaigus, visi alkani pradžiugo išgirdę malonią žinią, kad jau laikas vakarienei. Po vakarienės buvo pristatyta kursų vadovybė: Rimas Laniauskas ir Eimutis Radžius — vadovai, Saulius Sužiedėlis — komendantas (arba tas, kuriam labai patinka švilpuko mankštinimas), Salvinija Gedvilaitė — merg. vadovė, Antanas Razgaitis — programos koordinatorius, Elena Bradūnaitė — meninės programos vedėja ir Paulius Alšėnas — bern. vadovas. Kiti vadovybės nariai šiems talkino.

Tą pirmą dieną dar liko keli programos punktai. Ir štai, beveik įdomiausia ... bent studentam, kurie tikrai nustebo ir kiek nuošaliau pasitraukė. Vyko diskusiniai būreliai, moksleiviai patys juos pravedė ir patys pasireiškė. Čia buvo matyt jų pačių galvojimas. Aš pati sėdėjau ir klausiau jų minčių tą pirmą dieną. Buvo keli klausimai paduoti kursantams į rankas — sunkūs, tikrai gilūs: iš ko kyla "originalumas" ir "teisingumas?" Ar gali būti ir teisus ir originalus? Buvo eilė kitų klausimų, bet dauguma kursantų bandė išspręsti teisingumo ir originalumo sąvokas. Ir kaikuriem pavyko, bent dalinai, apčiuopti tas mintis. Tai ir studentams davė apie ką pagalvoti.

Apie pusiau devintą pradėjome vakarinę programą: filmos. Bet neįprastos! Matėme dvi filmas, kurias sugalvojo ir išsuko Kazys Razgaitis su broliu, seserim ir keliais draugais. Abi spalvotos ir su garsu (ant juostelės). Pirmutinė buvo apie tokį paprastą žmogelį, šlaviką, kuris iš tikrųjų buvo kovotojas už tiesą ir tvarką. Čia mes pamatėme kaip jis sekė ir pagaliau pagavo banditą, kuris buvo apvogęs banką. O antroji filma labai meniškai keliom vinjetėm atvaizdavo praeitų laikų prisiminimus ir jaunos sielos jausmus. Šią filmą palydėjo graži liaudies dainelė apie rudenio lapus, vasaros laikus, ir praeities įvykius. Tikrai pavykusios filmos. Lauksime daugiau tokių.

Po "povandeninių" ir viršledinių lenktynių ir pasibėgiojimo, kursų dalyviai pėsti ir važiuoti grįžta į "Baltuosius rūmus".

Nuotr. Raimundo Šilkaičio

už kalno urzgė mašina ...
sunku važiuoti per gilų sniegą ...

Po filmos dar buvo laiko, tai visi apspitome židinį ir dainavome mūsų mėgiamiausias dainas. Kiekvienas kambarys turėjo pasiūlyti dainą. Kaikurie entuziastai nelaukė eilės, o visą laiką savo siūlė. Sužinojome, kad komendanto mėgiamiausia daina — "Du gaideliai". Jis net paskambino ją visiems pianinu. Ir lyg negana to, pasirodė Montrealio moksleiviai su akordeonais ir elektrinėm gitarom mums pagroti.

Lyg nejučiomis tas vakaras pasibaigė ... jau laikas gulti. Sukalbėję maldas, išsiskirstėme naktiniam poilsiui.

Ir vėl rytas — laikas kelti. Nesinori, o vistik nejauku atsilikti nuo tvarkos, kai žinai, kad tiek mažai dienų čia tenka būti. Tai keliesi.

Antrą kursų dieną pradėjome pusryčiais. Teko dar padainuoti — visi su entuziazmu įsijungė. Po pusryčių įvyko pašnekesys religine tema, apie Bažnyčios suvažiavimą. Tada sekė diskusijos apie Bažnyčią ir jos pasikeitimus. Kunigas Kijauskas, kuris pravedė pašnekesį, ėjo nuo vieno iki kito būrelio išgirsti nuomonių ir duoti patarimų. Po diskusijų buvo Mišios ir pietūs ... ir dainos, dainos, dainos ... Ir tada, Dainavos laukai prarado ramybę, nes moksleiviai, papietavę ir padainavę, sukilo ir išbildėjo po laukus. Vieni pasirodė ant ledo, kiti šiaip sau vaikščiojo, o treti (juokdariai) nusprendė sniegu pasidalinti. Laisvalaikis pasibaigė ir grįžo visi — balti, šlapi, įkaitę, bet patenkinti.

Sekantis punktas buvo pašnekesys apie kūrybą ir kultūrą, kurį pravedė Indrė Damušytė. Čia buvo proga visiems pasisakyti apie jų kultūros supratimą bei išgirsti prelegentės mintis apie kultūros išlaikymo svarbą lietuviškai išeivijai. Diskusijose paplito klausimai apie įvairias temas, kurios tik iš dalies palietė kūrybos sąvoką ...

Vakarienė — paprastas dalykas ... bet kas įvyko po to tai ... pradėjome dai-

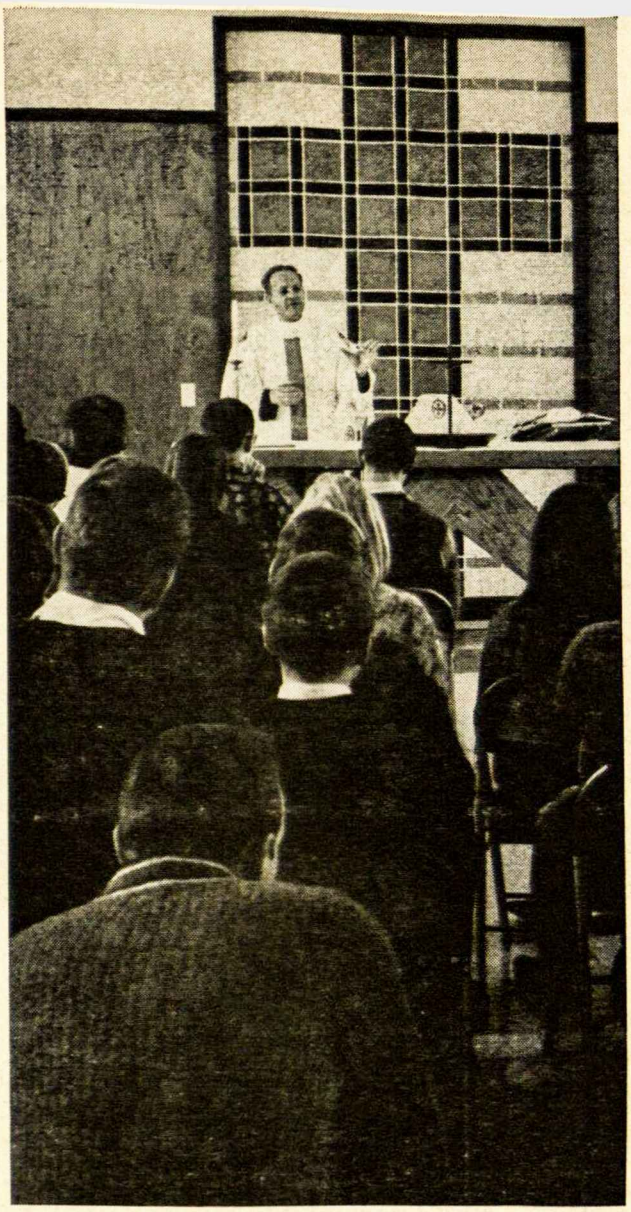

dieną pradėjome mišiomis ...

Viršuje: Tėvas Gediminas Kijauskas Mišių metu. Apačioje: Montrealietis akordeonistas ratelio vidury. Visos nuotraukos G. Naujokaičio

baigėme daina ir šokiu ...

nuoti kaip visuomet. Tik šįkart, nesimatė galo. Vis daugiau ir garsiau, judriau net. Ir staiga, lyg gavę slaptą signalą, — visi stalai sukilo, į salės vidurį subėgo — ir ten dainavo, šoko, žaidė. O kas pradėjo, — moksleiviai patys nusprendė padūkti.

Pagaliau aprimo visi, ir toliau tęsėme programą. Kursuose buvo atvykęs kun. Šlapšys, neseniai atkeliavęs iš Indijos. Iš ten turėjo atsivežęs skaidrių ir jas mums rodė, pasakojo apie žmones, gamtą ir gyvenimą tropikuose. Visiems labai patiko.

Vėliau tą patį vakarą atvažiavo iš Detroito Janina Udrienė, Vytenis Damušis ir Juozas Mikaila — mums papasakoti apie profesijas. Janina pakalbėjo apie mokytojavimą, Juozas apie inžineriją, o Vytenis — apie psichologiją.

Šį vakarą irgi užbaigėme dainomis ir net pašokome graikišką šokį, nesiribodami salės sienomis. Virtuvės ir koridoriaus grindys pajuto šimtodvidešimt kojų žingsnius. Kiekvienas balkis baltame name drebėjo; su tokiu džiaugsmu ir įsijautimu visi šoko!

Po vakarinės maldos, visi nušoko į lovas, o vadovybė atsipūtė ir sekančios dienos programą planavo.

Trečią dieną pradėjome Mišiomis. Po to papusryčiavę, klausėmės kun. Šlapšio pasakojimų apie misijas kituose kraštuose. Per įvykstančias diskusijas moksleiviai nagrinėjo misijų svarbą ir jas lygino su Peace Corps. Išvados buvo la-

Šiltuose namuose sėmėmės išminties žiemai žaidžiant už lango . . .

Kairėje: Antanas Razgaitis paskaitos metu. Dešinėje: Nežiūrim pro langą į žiemos grožį, bet klausomės prelegento. Iš dešinės: Raminta Vaitėnaitė, Liucija Norvilaitė, Dalia Vasarytė.

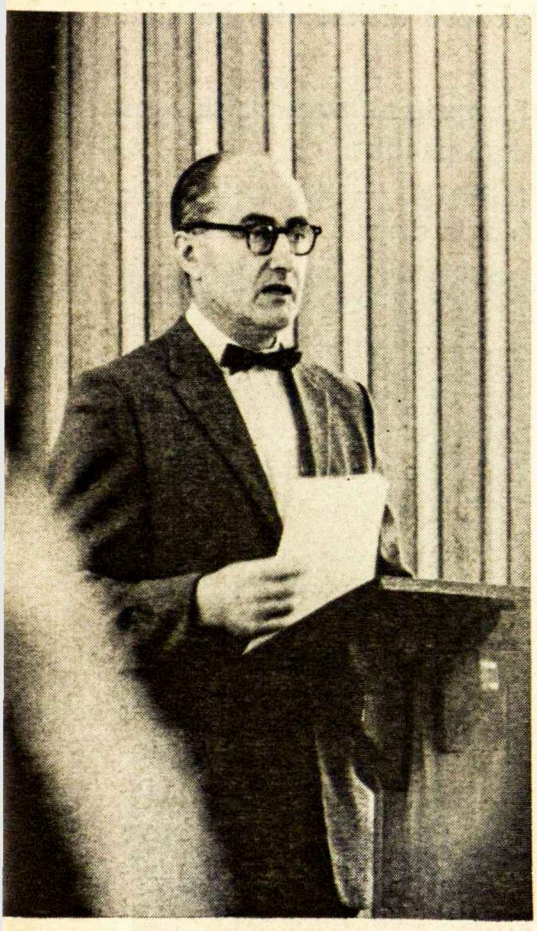

Antanas Razgaitis praveda diskusinį būrelį. Nuotr. Gedimino Naujokaičio

... po paskaitos vykdavo diskusiniai būreliai

bai įdomios. Vieni sakė, kad misijos nereikalingos iš religinio taško, o reikalingos tik iš ekonominio taško. Kiti galvojo atvirkščiai. Vieni nematė skirtumo tarp Peace Corps ir misijų, o kiti nesuprato, kaip galima palyginti du tokius skirtingus dalykus. Kai kuriuose būreliuose buvo pradėta diskutuoti teisingos religijos sąvoka — ar ištikrųjų yra viena teisinga religija? Jeigu visi bus išgelbėti, nors ir tikės į savus dievus, — tai kam iš viso reikia misijonierius siųsti į kitus kraštus, juos "atversti" į mūsų krikščioniška galvojimą? Tai pavyzdžiai klausimų, kuriuos kursantai iškeldavo diskusijų metu.

Per pietus buvo pranešta, kad po pietų vyks sportas. Vadovų buvo sutarta turėti povandenines lenktynes per ežerą, tai yra — po ežeru. Dėl "nesuprantamų priežasčių" tos lenktynės neįvyko... Po pietų visi apsiginklavę paltais ir botais išėjo laukan padūkti.

Vėjas, pūga, pusto, — vos gali paeiti... Bet visi žengia drąsiai. Pagaliau nusikapstėme iki svetainės. Ir staiga, žiūrime — per laukus bėga aukštas, liesas sniego senis, įsikandęs švilpuką tarp dantų. O paskui jį — keturi su sniego kamuoliais rankose. Geriau įsižiūrėję, supratome, kas čia darosi. Mat tas sniego senis — mūsų mielas komendantas Saulius. Vargšas, vos spėjo iškišti nosį per duris, ir jau visas sniegu nuklotas!

Taip ir prasidėjo: pasirodė kiti vadovai ir pavirto sniego seniais. Rimo Laniausko plaukai visai balti pasidarė. Bet jis irgi neatsiliko — visus ir visas gaudė ir sniege pakrikštijo. Tuomet nė vienas neišliko sausas ir šiltas. Visi buvo prikišmti su sniegu, po kepurėm, į pirštines, botuose, paltuose, už kaklo... ant

mūsų buvo daugiau sniego, negu visuose Dainavos laukuose. Stovi komendantas susigūžęs kampe — jau laikas grįžti į namą, bet bijo sušvilpti, nes žino, kad jo link skris šešiasdešimt sniego kamuolių, kaip tik jis prabils! Moksleiviai jį pagaliau sutramdė su sniego kamuoliais.

Grįžome į namą... Su šluotomis vienas kitą nuvalėme, botus išsikratėme, ir didžiausius priešus kovos lauke dar vieną kartą pasveikinome su sniegu.

Pagaliau nusiraminome ir nuėjome pasiklausyti p. Razgaičio paskaitos organizacine tema. Jis praktiškai pažvelgė į veiklos problemas ir davė pasiūlymų veiklai pagyvinti. Po to vyko diskusijos apie globėjų, veiklos, programos ir narių problemas kuopose. Moksleiviai labai atvirai pasisakė apie santykiavimo rezultatus su studentais ir sendraugiais savo vietovėse.

Po atskirų diskusijų, buvo vienas bendras pranešimas ir tuo metu visi vėl veiklą diskutavo.

Vakarienės laiku, nė iš šio, nė iš to, komendantas pranešė, kad kelios mergaitės iš Hamiltono padainuos jo megiamiausią dainelę "du gaideliai". Ar čia juokas?... ne, teisybė! Atsistojo prieš visus keturios mergaitės ir sudainavo (su judesiais!) "du gaideliai". Taip visiems patiko, kad jos dar kartą pakartojo. Norėjome trečią kartą jas išgirsti, bet jos jau nelabai norėjo...

Po vakarienės keistas pranešimas: "visi, kurie autobusais atvažiavo, turi susirinkti skaitykloje". Likusieji ramiai sau dainuoja — staiga vėl pranešimas — "visi, kurie komercinėm priemonėm atvyko į Dainavą, irgi prašomi į skaityklą". Jau tik saujelė žmonių liko bedainaujanti, ir mes spėjame: "Kas čia darosi?" Sugrįžta keli — "autobusų streikas!". Ką? Nu nevisai, bet yra numatomas tam vakarui. Ir pradėjo telefonas dirbti. Į abi puses: vieni namo skambina, kiti į stotį, treti laukia paskambinant. Pagaliau vadovybė nutarė nura-

rimtose diskusijose rimti rimtų vyrų veidai...

Iš kairės į dešinę: Jurgis Bradūnas, Narutis, Kęstutis Sušinskas, Paliulis, Jonas Garka, Raimundas Šilkaitis. Nuotr. Kazio Razgaičio

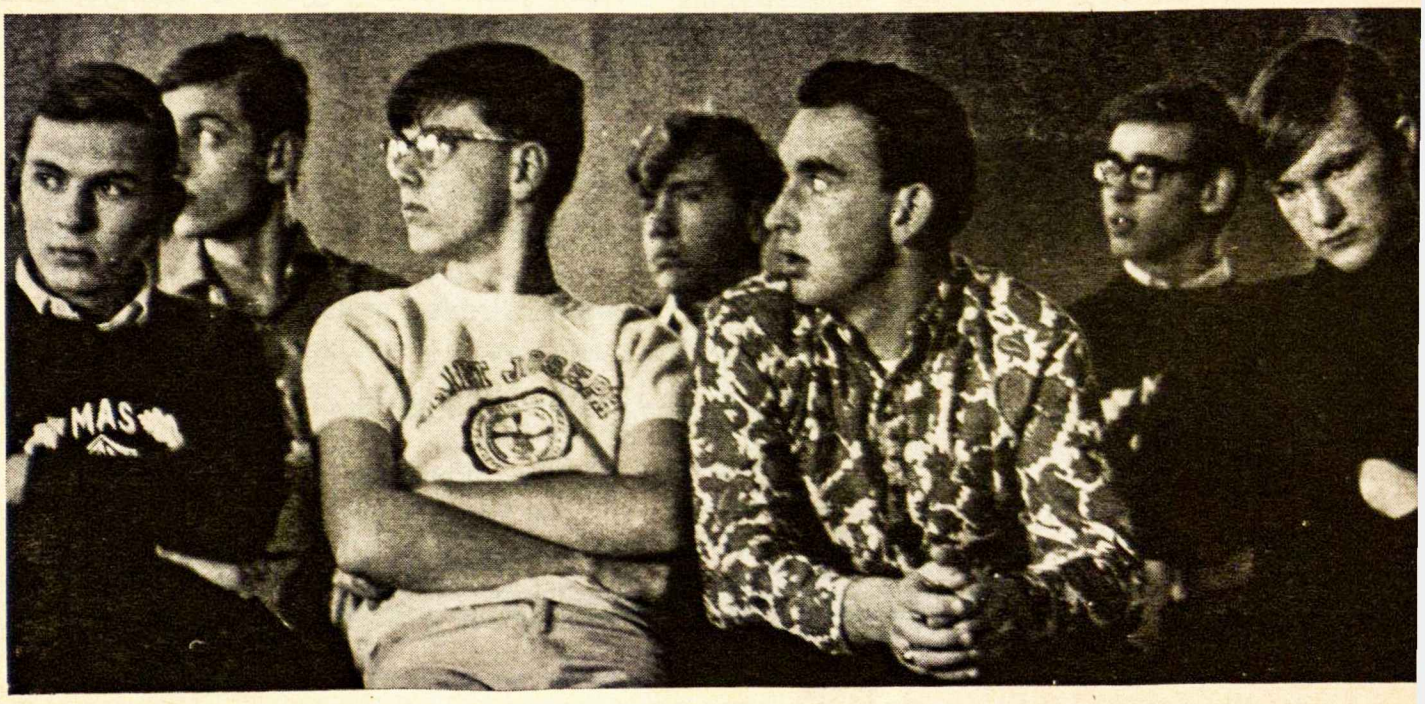

minti visus ir leisti susitvarkyti taip, kaip jie mano geriausia.

O programa toliau žygiuoja... Bet prie laužo?! Čia ne vasara! Gal bus įdomu... Visi nukeliavome į kalną ir stebėjome vaidinimą apie užkeiktus vienuolius. Labai tiko prie gamtos. Tamsu, vėjas, šaltis ir sniegas... o vaidina "užburtieji". Gilų įspūdį paliko.

Grįžę išgirdome muziką. Švelni, ispaniška muzika girdėjosi salėje. Nuėjome pasižiūrėti — žiūrim, ant kiekvieno stalo žibėjo dailiai aprėdyta žvakė, ir židinys sau ramiai liepsnojo. O kažkur už virtuvės durų pajutome kakavos aromą. Greitai persirengėme ir sugrįžome į salę pasižiūrėti, kas čia darysis. Linksmavakaris! Juokai, pasirodymai (įdomūs), šokiai ir dainos. Pergreit užsibaigė vakaras... Paskutinė vakaro malda... Rytoj išsiskirstome. Grįšime į savo atskirus miestus. Bet dar nevisai užbaigta... dar viena naktis. Ir tikrai tą naktį mes išnaudojome: vadovai bevaikštinėdami, o kursantai bekalbėdami savo kambariuose. Reikia pasidalinti įspūdžiais, adresais ir pažadais...

Išaušo paskutinis rytas... Mišios, pus-

...tai ne laimėjimo ar pergalės,
bet tylos ženklas!

Iš kairės: P. Sandanavičius, Paliulis, S. Girnius ir E. Juodis. Nuotr. Raimundo Šilkaičio

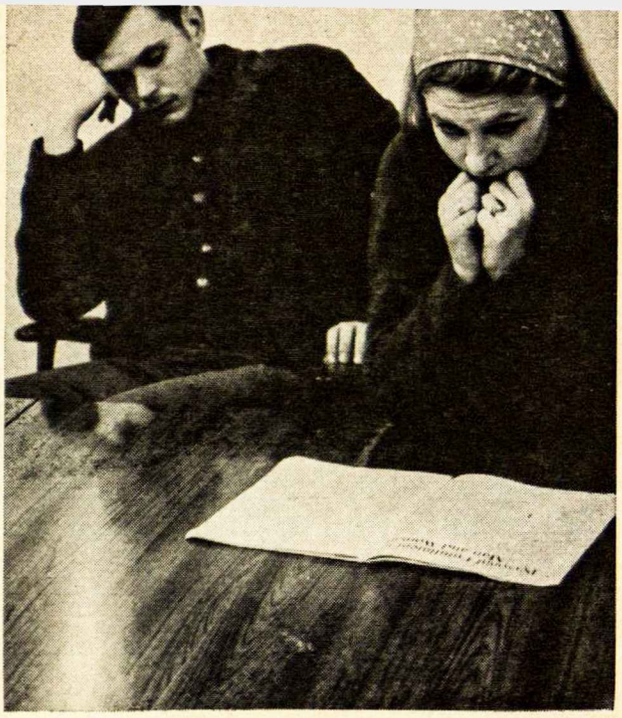

Vytautas Kutkus ir Elenutė Bradūnaitė paskutinę kursų dieną. Nuotr. G. Naujokaičio

pagaliau liko tik vadovybė —
išvargus, nuliūdus, kad
jau viskas pasibaigė...

ryčiai... atsisveikinimas. Dar kalba mums apie "Ateities" žurnalą, o mes parašome, ką norime diskutuoti kitais metais; kas mums patiko (nepatiko) šiuose kursuose. Komendantas tarė paskutinį žodį... bet jau ne kaip komendantas, o kaip SAS centro valdybos vicepirmininkas. Pranešė, kad streikas neįvyko. O po to atsisveikino su moksleiviais, juos visus išgyrė, ir linkėjo, kad jie atneštų pas studentus tą gyvą entuziazmą, kurį jie per kursus parodė. Tuo ir baigėsi kursai. Vis po biskį, lyg nenoromis, išsiskirstė moksleiviai. Pagaliau liko tik vadovybė, — išvargus, nuliūdus, kad jau viskas pasibaigė... Tik atgarsiai po tuščią namą lakstė. Ir mes, studentai, širdyse pasižadėjome, kad vėl kitais metais aplankysime moksleivius; nes ir mums labai patiko — ir mes daug išmokome.

Linkiu, kad kitais metais vėl susirinktų toks būrys, koks šiemet Dainavoje keturias smagias dienas praleido kartu. Lauksime.

Indrė Damušytė

Į "ATEITIES" PUSLAPIUS ATEINA PATI NAUJAUSIOJI MŪSŲ GENERACIJA: JI MUS STEBINA SAVO ŠVIEŽUMU IR NESUDRUMSTOS JAUNYSTĖS SKAIDRUMU. ŠI NAUJOJI ATEITININKŲ KARTA YRA TOKIA NAUJA IR JAUNA, KAD DABARTINIUS STUDENTUS LAIKO PASENUSIAIS...TOKIA ŠVIEŽIA, KAD MOTINŲ GLĖBIO ŠILIMA DAR NĖRA VISAI ATVĖSUSI... JI TARYTUM SKELBIA, JAU VIEN SAVO ATĖJIMU, ATEITININKŲ IDEALIZMO TĘSTINUMĄ...

KARTU SU SAVO ATĖJIMU, ŠI NAUJOJI KARTA NEŠA SENĄJĄ BAIMĘ... BAIMĘ DĖL JŲ PAČIŲ TRAPUMO, BAIMĘ, KURI VISADA KYLA VYRESNIUOSIUOSE, KADA PRASIVERŽIA NAUJI ŽMONĖS IR NAUJI VEIDAI... TAČIAU NEREIKIA BIJOTI TŲ, KURIE ATEINA PASIRUOŠĘ REIKIA TIK PADĖTI IR AUGINTI. ŠI GENERACIJA BUS BAISI TIK TIEMS, KURIE, PATYS BŪDAMI NEPASIRUOŠĘ, NORĖS JĄ MOKYTI, KADANGI ŠI GENERACIJA YRA ATLIKUSI SAVO UŽDUOTĄ NAMŲ DARBĄ.

ŠIOS NAUJOS, ENTUZIASTINGOS KARTOS SILUETAI JAU STOVI MŪSŲ GYVENIMO DURYSE... SEKANČIAME PUSLAPYJE ATSKRENDA JŲ PAČIOS PIRMOSIOS KREGŽDĖS...

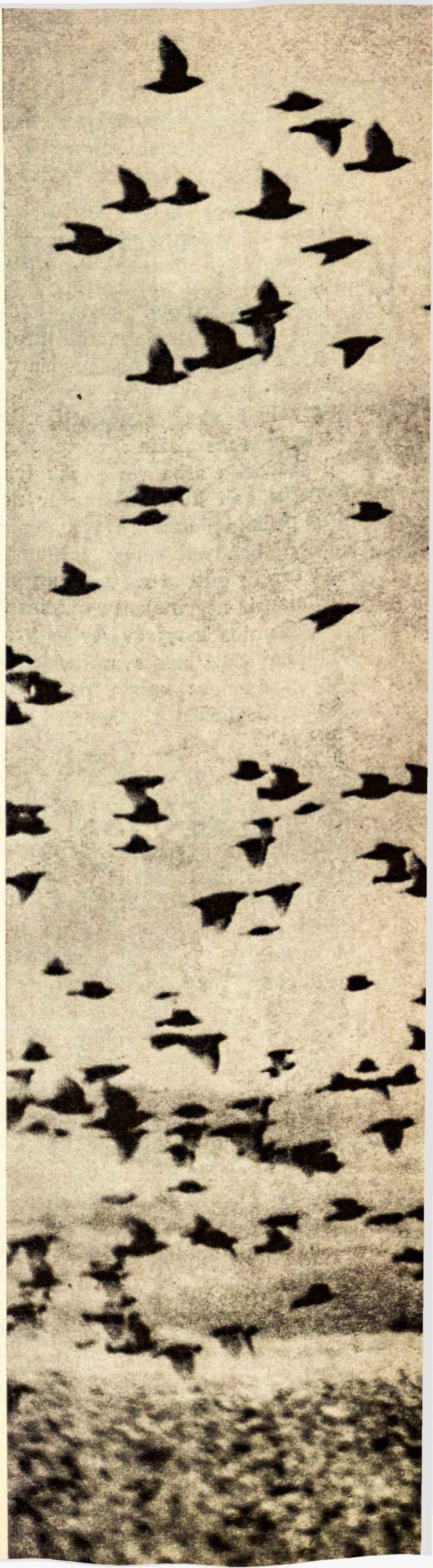

R. VAINIŪTĖ

ATEITININKO VERTYBIŲ GRADACIJA

Pilnas žmogus veikia trijose gyvenimo srityse: gamtoje, kultūroje ir religijoje. Masės dalyviai gyvena tik gamtinėje srityje, ir todėl jie neturi tikro vertybių gradacijos supratimo. Yra svarbu gyvenime pažinti vertybes ir žinoti jų gradaciją arba vertę. Tik tokiu būdu žmogus gali kilti aukštyn ir nepasilikti toje pačioje plotmėje visą gyvenimą.

Aš bandysiu spręsti šį klausimą "Kokia turėtų būti at-ko vertybių gradacija" pirmiausia nagrinėjant mažąsias vertybes.

Gamtos srityje vertybės yra gimtoji aplinka ir būtinos svarbiausios išsilaikymo priemonės: valgis, drabužiai, tėvai-šeima. Drabužiai ir valgis yra būtini reikmenys palaikyti gyvybei, bet tik gyvybės palaikymas nėra gyvenimo tikslas. Šeima yra pirminė prigimtoji bendruomenė, skirta kiekvienam žmogui gimti, brėsti ir pasiruošti gyvenimui. Šeima turi aukštą ir atsakingą paskirtį . .. Kai mes esame maži, viskas priklauso nuo tėvų. Bet augdami daromės vis daugiau ir daugiau savarankiški. Taip pat mes ir mažiau bepriklausome nuo savo brolių ir seserų. Bet kai mes baigsim mokslą ir būsime vedę, mes turėsim auginti savo vaikus. Tada šeima mums pasidarys vėl labai svarbi, nes nuo mūsų priklausys mūsų vaikai ir mes būsime už juos atsakingi.

Gimtoji aplinka daro žmogui didelės įtakos. Viena ir kita veikia jo charakterį, sukuria vienokį ar kitokį tipą. Aplinkos įtaka gali būti teigiama arba neigiama. Teigiamoji aplinka padeda žmogui išaugti pilnesne asmenybe. Gera šeimos, mokyklos, organizacijos aplinka subrandina ir išlygina jauno žmogaus charakterį. Neigiamoji aplinka atima žmogui tikrosios savo vertės pajautimą.

Draugai yra svarbi dalis mūsų gyvenime, nes jų elgsena ir nuomonės turi mums daug įtakos. Yra priežodis, kuris sako: "Parodyk man savo draugus, ir aš pasakysiu, koks tu esi".

Mūsų tėvai ir tėvų tėvai stengėsi sukurti mums geresnes sąlygas negu jie turėjo; todėl ir mes turime stengtis tą palikimą pervesti kitoms kartoms, jį net ir pagerinus. Jie taip pat gynė savo kraštą negailėdami sveikatos ar gyvybės. Mes irgi turime stengtis nemažiau padaryti, ypač kai kraštas yra kitų pavergtas.

Į kultūros sritį įeina mokslas, menas ir dorovė. Mokslas yra viena sritis, kurioje atskiras asmuo be labai didelių išlaidų gali pasiekti gerų rezultatų. Mokykla at-kams svarbi dviem atžvilgiais: ugdo inteligentiškumą, ir formuoja jauno žmogaus asmenybę.

Dorovė yra visų mūsų veiksmų pagrindas. Ar mes būsime geri lietuviai ir geri Amerikos piliečiai, priklausys kokiais dėsniais mes vadovausimės.

Religijos srityje vertybės yra Dievas ir santykiai su Juo. At-kų šūkis — Visa atnaujinti Kristuje — aiškiai pabrėžia mūsų santykius su Dievu. At-kų principas, katalikiškumas, primena mūsų kelią į Dievą per Kristų Bažnyčioje. Aukščiausias visuotinis at-kų principas yra katalikiškumas, kuriuo yra pagrįsti visi kiti principai; pagrįsti turiniu, kuris visur ir visiems privalomas.

Aš bandžiau spręsti šitą klausimą: "kokia turėtų būti at-kų vertybių gradacija" pagal tris gyvenimo sritis. Religija niekada negali būti pakeista kultūra ar gamta, bet kultūros ir gamtos vertybės gali apsikeisti vietomis, pvz., jeigu vienas at-kas eitų į kolegiją ir jo tė-

vas susirgtų ir neturėtų jokios galimybės toliau šeimą išlaikyti, ar tas at-kas turėtų grįžti namo ir gauti darbą, ar jis visiškai neturėtų rūpintis apie savo tėvą? Man atrodo, kad jis būtinai turėtų grįžti ir duoti savo tėvui pagalbą. Tad matom, kad šiuo atžvilgiu šeima yra svarbesnė negu mokslas.

Žemesniosios vertybės gali apsikeisti vietomis, todėl turbūt negalima dėti kultūros ir gamtos vertybių į pastovią gradaciją arba tvarką.

RITA VAINIŪTĖ yra M. Pečkauskaitės kuop. iždininkė. Laisvalaikiu mėgsta piešti ir skaityti vaidinimus — dramas. Nori dėstyti matematiką. Šiuo metu yra trečiuose metuose Christ the King vidurinėje mokykloje.

KAS YRA TAUTA?

B. BARAUSKAITĖ

Pats terminas "tauta", nors kalboje ir raštuose dažnai vartojamas, neturi vienos aiškios ir pastovios reikšmės. Tam tikra prasme vieną ir tą patį reiškia mūsų šiandien plačiai vartojami žodžiai: nacija, tauta, tautybė, tautiškumas, nacionalizmas, tautinė sąmonė, ir panašiai. Tai aiškiai neaprėžti žodžiai, kuriais galima pavadinti ir suvokti ne tik vienodus, bet ir visai skirtingus reiškinius. Juo labiau, kad tie patys žodžiai istorijos būvyje turėjo skirtingą reikšmę. Pavyzdžiui, terminas "nacija" reiškia tam tikrą prigimties bendrumą ir labai ilgai vartotas pakaitomis su panašios reikšmės terminu "gens" — giminė. Viduramžiais nacija reiškė universitetų korporacijas ar provincijas, o giminė turėjo platesnę reikšmę. Iki 19 šimtmečio pabaigos lietuvių raštuose tauta buvo vadinama gimine. S. Daukantas 1822 metais vartoja tautos terminą dabartine genties prasme. Labai painią ir daugiaropą reikšmę turi dabartinė lietuvių ir kitų kalbų vartosenoje tautiškumo arba nacionalizmo terminas, kuriuo gali būti išreikšta:

1. savybė, esmė, tautybė
2. atitinkamos kalbos skolinys
3. tautinis uždarumas; perdėtas savosios tautos vertinimas ir kitų tautų niekinimas (šovinizmas)
4. istorinis sąjūdis
5. ideologija
6. pavienio žmogaus priklausomybė, įsipareigojimas, lojalumas savajai tautai.

Anglosaksų ir romanų kalbose neskiriamos tautinės ir valstybinės priklausomybės, tautybės ir pilietybės sąvokos. Sunkumai terminologijoj kyla iš to, kad painioje tautų sąvokoje susiduriama su kitomis painiomis sąvokomis, būtent: rasės, tikybos, sąmonės ir valios, kultūros ir valstybės (ir visa tai, kiekvienoje tautoje, skirtingu mastu). Dėl šių neaiškumų kai kada mokslinėje raštijoje yra vengiamas terminas "tauta". Reikia pastebėti, jog lietuviškasis tautos terminas, priešingai kai kurių didžiųjų kalbų (kaip anglų ar prancūzų) "nation" "national" dar nereiškia "valstybės".

Pagal oficialią komunistų pažiūrą, kurią suformulavo Stalinas, tauta yra pastovi žmonių bendruomenė, kuri turi bendrą: a) kalbą, b) teritoriją, c) ūkį, d) kultūrą.

Pagal šį apibūdinimą, jei nors viena ši žymė neegzistuoja, — tauta nepripažįstama. Pagal šį apibūdinimą Amerika nėra tauta. Prof. Stasys Šalkauskis tačiau sako, kad jokia tautybės žymė ne-

LIETUVOS NA[illegible]INĖ M[illegible]DO BI[illegible]IOT[illegible]KA

sudaro tautinės savybės; etninis temperamentas, kalba, papročiai, valstybė — visa tai gali būti tautinės žymės, bet tautinė individualybė nedingsta, jei stinga vienos iš šių žymių. *Tauta yra sutelktinė individualybė* ("Collective individualism"). Ši individualybė ir skiria tautą nuo kitų tautų. Toliau Šalkauskis sako: tauta yra draugingo gyvenimo apraiška (pasirodymas), kuri organizuojasi prigimtu būdu ir sudaro tiesiogines sąlygas pilnutiniam individui išsivystyti.

Naujausių laikų mokslo ir technikos pažanga skatina ieškoti virštautinės valstybės sprendimų. Tai ypatingai pasidarė madoje paskutiniaisiais metais. Antrojo Pasaulinio karo metu įvairios tautos pervertino save. Iš to gavosi nesveikas nacionalizmas. Šitoks savo tautos nesveikas garbinimas, ir visų kitų tautų niekinimas vadinasi šovinizmas. Šovinizmas praktikoje žinomas nacizmo ir stalinizmo vardais. Šitokios kraštutinės šovinizmo pažiūros atsiranda ne iš tautos sąvokos, bet iš klaidingos tautos filosofijos.

Iš kitos pusės, jieškant virštautinės valstybės, padaromos kitos klaidos: vieniems atrodo, kad tautas reikia panaikinti, kiti sako, kad tik didelės tautos gali sutvarkyti pasaulį ir atnešti taiką. Šitokia pažiūra vadinasi kosmopolitinė; jos klaida yra čia, kad nematoma tautinės realybės: į mažas tautas žiūrima su panieka ir jos yra ignoruojamos. Toks tautinės realybės nepaisymas didina netvarką ir istorijoje skaudžiai keršija.

Vėliausi Vakarų Europoje iškilę sąjūdžiai kalba apie tautų bendradarbiavimą, varžytines ir pareigas. Tik tautoje žmogus gali save pilnai realizuoti. Tauta yra individo kūrybos laukas. Žmogus dvasiniai ir kultūriniai išsivysto tautoje. Sunku įsivaizduoti, pavyzdžiui, rašytoją, kuris rašytų knygas neegzistuojančiai tautai. Todėl yra būtina, kad visos tautos būtų laisvos, nes:

1) tik laisvoj tautoj gali išaugti laisvas žmogus,

2) tautos pavergimas yra ir žmonijos pavergimas.

Mums at-kams visos tautos turi būti gerbtinos ir geros, bet būdami mūsų tautos nariais, esame atsakingi už mūsų tautos: a) laisvę ir gerovę, b) jos kultūrą, c) jos krikščionybę.

BIRUTĖ BARAUSKAITĖ baigė Christ the King vidurinę mokyklą New Yorke 1966 m. Buvo M. Pečkauskaitės kuopos valdyboje sekretorė ir iždininkė. Mėgsta čiuožti ir šoka tautinius šokius. Žada būti mokytoja.

BALTŲ IR SLAVŲ KALBŲ GIMININGUMAS

M. PAKALNIŠKYTĖ

Paskutiniuoju metu baltų ir slavų prokalbės klausimas yra sukėlęs daug ginčų lyginamojoje - istorijinėje kalbotyroje. Tam klausimui išspręsti kalbininkai yra sudarę tris pagrindines teorijas. Vieni, remdamiesi slavų ir baltų kalbų panašumais, atkuria tariamąją baltų - slavų prokalbę. Antri teigia, kad slavai ir baltai priklausė vienai tarminei grupei indoeuropiečių šeimoje ir kad, išėję iš tos šeimos, jie pasiliko kaimynais ir taip išlaikė savo kalbų panašumus. Trečioji grupė, kuriai daug kalbininkų priklauso dabartiniais laikais, sako, kad atsiskyrę nuo indoeuropiečių, slavai ir baltai vystė savo kalbas atskirai, tik kartais tepabendraudami ankstyvesnės istorijos bėgyje. Senn, Meillet,

Klimas ir kiti daro pastangas galutinai išaiškinti giminingumą tarp slavų kalbų, kuriomis dabar kalba lenkai, rusai, čekai, slovakai, slovėnai, bulgarai, ukrainiečiai ir serbo-kroatai, ir baltų kalbų, kuriomis kalba lietuviai ir latviai, o seniau kalbėjo dabar jau išmirusi prūsų tauta. Sprendžiant šį klausimą, tenka žvilgterti į baltų bei slavų istorijas ir jų kalbas.

Dr. Jonikas savo "Lietuvių kalbos istorijoje" sako, kad, jei latviai, lietuviai ir prūsai turi bendrą žodį kuriam nors augalui ar gyvuliui pavadinti, galime iš to daryti išvadą, kad tas gyvulys ar augalas buvo žinomas baltams jau tada, kai jie dar nebuvo išsiskirstę į atskiras tautas. Šiais jiems bendrais žodžiais remiantis galima nuspręsti, kur senovės baltai gyveno. Pavyzdžiui, beržas (latviškai "berzs", prūsiškai "berze") neauga prie Vidužemio jūros, o ąžuolas (latviškai "ozols", prūsiškai "ausonis") neauga tolimoje šiaurėje. Iš to matyti, kad baltai negyveno nei pietinėje nei šiaurinėje Europoje. Voverė (latviškai "vavere", prūsiškai "weware") ir kiaunė latviškai ir prūsiškai "caune"), kurios negyvena šiltuose kraštuose, jau buvo žinomos senovės baltams. Taip pat stumbras (latviškai "sūbris", prūsiškai "Wissambris"), kurių nėra šaltuose šiaurės kraštuose, buvo baltams žinomi. Šitokiu žodžių bendrumu, arba ir skirtingumu, remiantis, galima išaiškinti, kad senovės baltų apgyventos vietos šiaurėje siekė pietų Suomiją, rytuose šiaurės Volgos slėnį, pietuose Pripeto ežerą. Į pietus nuo Pripeto gyveno slavai.

Slavų protėvynė surandama lingvistiškai ir archeologiškai. Kadangi ugro-finai turi daug slaviškų skolinių savo žodyne (pavyzdžiui, rusų, ukrainiečių, bulgarų, slovėnų, čekų, lenkų ir serbo-kroatų žodis "ruda" (metalas), arba savo senovine forma "rauda", suomiškai yra "rauta") yra aišku, kad proslavai ir senovės ugro-finai buvo kaimynai. Kalbų panašumai slavų ir ilirų kalbose rodo, kad ir šios tautos gyveno greta. Kalbiniai pranašumai su slavų kalbomis randami ir iranų bei baltų kalbose. Iš to sprendžiant klausimą, kur tos tautos gyveno tuojau kad slavai gyveno į pietvakarius nuo ugro-finų šeimų, į pietus nuo baltų, į rytus nuo ilirų, į šiaurę ir vakarus nuo iranų. Šeštame šimtmetyje prieš Kristų graikų istorikas Herodotas paminėjo neuri kiltį, kuri yra laikoma slaviška. Jis sakė, kad ji gyvena tarp Dniestro ir Dniepro upių. Remdamiesi lingvistiniais bei istoriniais duomenimis, galime sakyti, kad senovės slavai gyveno į šiaurę ir rytus nuo Karpatų kalnų, Vislos, Pripeto ir Dniestro upių slėniuose.

Senovės slavai ir baltai negalėjo daug bendrauti, nes, anot Senno, juos skyrė neperžengiamos Pripeto pelkės. Be to, archeologiniai tyrinėjimai irgi duoda pagrindo teigti, kad po tautų kraustymosi slavai buvo atskirti nuo baltų. Šeštame šimtmetyje po Kristaus slavai pradėjo plėstis į šiaurę ir į pietus. Jų ekspansija atskyrė rytinius baltus nuo vakarinių ir sudarė pirmą ilgai tvėrusį kontaktą tarp slavų ir baltų. Savo kalboje Los Angeles kalbininkų suvažiavime Senn pastebėjo, kad graikų ir romėnų istorikai laikė baltus ir slavus atskiromis tautomis. 80 m. po Kristaus Tacitas aprašė "aestii" (baltus) keturiasdešimt penktame savo knygos perskyrime, o "venethi" (slavus) keturiasdešimt šeštame perskyrime. Matyti, kad tas dvi tautas jis laikė skirtingomis. Ptolomėjus 140 m. po Kristaus rašė, kad "venedae" (baltai) yra didelė tauta prie Baltijos jūros ("Venedikos kolpos") kranto, o "githones" (slavai) gyvena į pietus nuo jų, Vislos paupyje. Tad jau antrame šimtmetyje po Kristaus baltai ir slavai paminimi kaip atskiros tautos. Šeštojo amžiaus istorikas Jordanes rašo, kad gotų karalius Hermanarich užkariavo ne tik "venethi", bet ir "aesti".

Istoriniai duomenys įrodo, kad nebu-

vo jokios bendros baltų - slavų tautos. Tos abi protautės buvo atskirtos viena nuo kitos nuo tautų kraustymosi laikotarpio iki pat šeštojo amžiaus po Kristaus. Tačiau, nors baltų ir slavų kalbos atskirai vystėsi apie du tūkstančius metų, jose vistiek randama panašumų. Lygindamas slavų ir baltų kalbas su sanskritu, Balys savo straipsnyje Britannica enciklopedijoje nurodo šiuos nukrypimus nuo sanskrito, bendrus slavų ir baltų kalboms:

1. Kaip slavai taip ir baltai pakeitė indoeuropietišką "r, l, m, n" į "ir, il, im, in", arba į "ur, ul, um, un". Pavyzdžiu gali būti lietuvių "vilkas" ir senovės slavų "vilku", arba lietuvių "tulžti" ir senovės slavų "tulstu" (tirštas).

2. Baltai ir slavai pakeitė kai kuriuos kirčius. Pavyzdžiui, žodis "dūmai" sanskrito kilmininke yra "dhuman" (kirtis gale), o lietuvių kilmininke "dūmų" ir rusų "dyma" (kirtis pradžioje).

3. Daugiskaitos naudininko galūnė slavų ir baltų kalbose yra "-mus", o sanskrite "-yah". Pavyzdžiui, senovės lietuvių "vilkamus" senovės slavų kalboje yra "vilkomu", o sanskrite "vrkebhyah".

Visi kiti nukrypimai nuo sanskrito, manoma, yra atsiradę tais senais laikais, kai baltų ir slavų kalbos dar nebuvo išsiskyrusios iš indoeuropiečių kamieno, todėl jie negali būti laikomi saviti baltų ar slavų kalboms. Endzelins aiškiai įrodė, kad baltų ir slavų žodynuose tėra tik apie šimtas žodžių, turinčių specialią balto-slavišką formą ar prasmę.

Tačiau daug daugiau yra skirtumų, ne tik žodynuose, bet ir fonologijoje ar morfologijoje, kurie skiria baltų ir slavų kalbas. Pavyzdžiui, indoeuropiečių "a" ir "o" išvirto į "O" ir "uo" lietuvių kalboje, į "a" ir uo" latvių kalboje, tačiau abu tie garsai susiliejo į tą patį "a" slavų kalbose. Arba kitas pavyzdys — lietuviai nevartoja užbaigtinės būtojo laiko formos, kokią mes matome rusų kalboje.

Iš viso atrodo, kad baltų ir slavų kalbos yra šiek tiek panašios todėl, kad tos dvi protautės gyveno artimoje kaimynystėje tais laikais, kai abi nebuvo dar išsiskyrusios iš bendrojo indoeuropiečių kamieno. Per tautų kraustymosi laikotarpį baltai nukeliavo į šiaurę ir atsiskyrė nuo slavų. Nuo tada slavų ir baltų kalbos vystėsi atskirai iki šeštojo šimtmečio po Kristaus. Ši teorija yra priimtiniausia, kadangi ji yra pagrįsta ne tik lingvistiniais, bet ir istoriniais duomenimis.

MIRGA PAKALNIŠKYTĖ, baigusi Chicagos Kelly vidurinę mokyklą, lanko University of Illinois, kur studijuoja kalbas. Žada toliau studijuoti rusų literatūrą. Taip pat lanko Pedagoginį lituanistikos institutą. Laisvalaikiu skambina pianinu, dainuoja vyčių chore ir žaidžia tenisą. Norėtų būti lietuvių rašytoja.

KOMUNIZMAS IR AMERIKOS JAUNUOLIS

A. KREGŽDYTĖ

Amerikos jaunimui komunizmas visiškai neįdomus. Tai labiausiai pastebima vidurinėse mokyklose. Kas iš viso yra komunizmas? Lietuvių Enciklopedijoje randame tokį komunizmo aptarimą: komunizmas yra "socialekonominė doktrina, siekianti tokios visuomeninės santvarkos, kurioj privatinė nuosavybė išnyktų, gi visos gėrybės — o visų pirma gamybos priemonės — būtų bendrinė nuosavybė; kur visa ūkinė veikla būtų planuojama bei kontroliuojama, o gėrybių paskirsty-

mas eitų pagal principą: iš kiekvieno pagal jo pajėgumą, kiekvienam pagal jo poreikius".

Niekad nesu išgirdusi komunizmo klausimą diskutuojant pietų pertraukos metu ar kitu laisvalaikiu, o klasėje, jei retkarčiais iškyla klausimas, tai diskusijose komunizmo teorijos ir tikrovės reikšmė visai susimaišo.

Pirmiausia, kaltė tenka mokytojams, kurie neskiria pakankamai laiko komunizmui išaiškinti. Vieton to, jie bando mus sudominti kokiu karalium, kuris seniai yra į dulkes pavirtęs. Puikus įrodymas — pernai mano padaryta knygos santrauka nebuvo priimta. Knyga — Barbcros Armonienės "Leave Your Tears in Moscow". Kodėl nepriimta? Atsakyta, kad knyga visai neliečia pamokos, o tuo metu kaip tik mokėmės pasaulinę istoriją. Nors dauguma mokytojų ir pergyveno II pasaulinį karą, bet tuo metu amerikiečiai buvo rusų sąjungininkai, tai komunizmo tikrovę pažįsta iškreiptą, pagražintą. Gal kartais tik jų humanitariški jausmai sukelia simpatijų ir užuojautos pavergtiesiems.

Amerika niekada nebuvo tiesioginiame komunizmo pavojuje, tad nenuostabu, kad jaunimas dažniausiai juo visai nesidomi. Kartą pasiklausiau keturių bendraklasių, ką joms komunizmas reiškia? Viena išsižiojo, antra pasakė, kad tai "gyvenimas nespalvotoj filmoj", trečia — "gyvenimas be madų". Tik ketvirtoji davė pusiau suprantamą aptarimą ir, galvodama apie jo teoriją, manė, kad ji nebloga. Tuo tarpu kita, turėdama galvoje tikrovę, pasipriešino ir kilo beprasmiškas ginčas. Bendrai, visos mano, kad komunizmo teorija yra gera. Viena pareiškė, kad ir apaštalai ją praktikavo... Tačiau, pasiskaitę apie Vietnamą, dauguma nusiteikia prieš komunizmo tikrovę.

Taigi, iš savo stebėjimų mokykloje, aš susidariau išvadą, kad Amerikoje komunizmas tiek rūpi žmonėms, o ypač jaunimui, kaip pernykštis sniegas.

AUŠRA KREGŽDYTĖ, New Yorko M. Pečkauskaitės kuopos korespondentė, lanko Bishop McDonnel vidurinės mokyklos trečią klasę, priklauso matematikos klubui, šoka tautinių šokių grupėje, dirba šeštadieninės lituanistikos mokyklos vaikų darželio klasėje ir žada studijuoti psichologiją.

MODERNIŲJŲ ŠOKIŲ PASLAPTIS

K. BALTRUŠAITYTĖ

I. Šokio istorija — iš kur šokiai atsirado?

Pirmiausiai — kas yra šokis? Šokis yra viena meno forma, turinti tris pagrindinius elementus: a) judesį, b) ritmą, c) erdvę.

Šie elementai susijungia su muzika prie kurios šokiai yra pritaikyti ir išreiškia emociją arba idėją. Ypatingai modernūs šokiai pasižymi emocijos išraiška ir gryno judesio kompozicija.

Šokiai, kaip muzika ir kitos meno sritys, per amžius formavosi, keitėsi, gerėjo, blogėjo — kol pasiekė šiandieninę formą. Galima istorijoj šokius atrasti dar prieš Kristaus laikus, kada Egipto valdovai ir Romos imperatoriai sukviesdavo savo draugus ir kaimynus pesilinksminimo šventėms, per kurias šokdavo vergės merginos; tai mes patys matom filmose ir skaitom knygose.

Šokiai su laiku keitėsi — kadangi žmogaus idėjos keitėsi, nes menas priklauso nuo žmogaus: kaip jo dvasinis įkvėpimas diktuoja jam meną išpildyti.

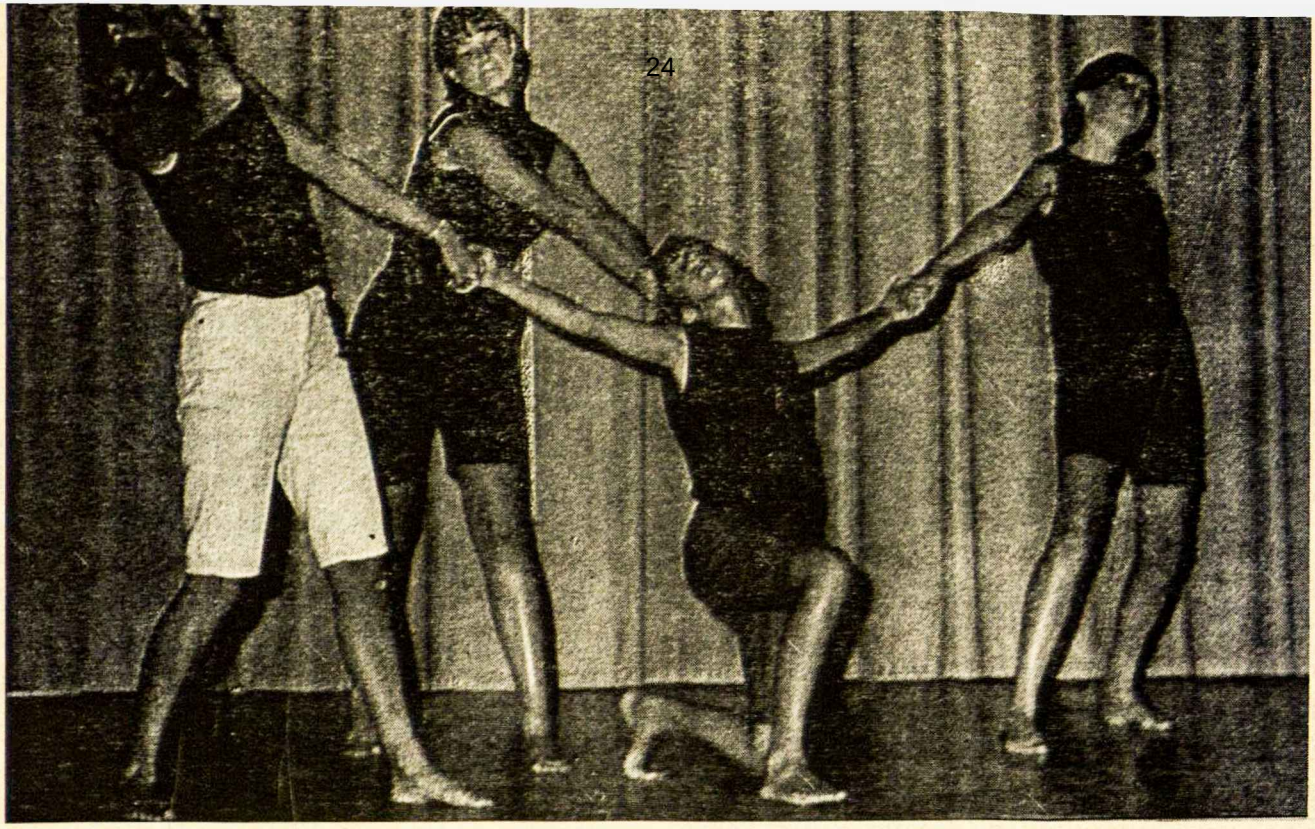

Rytų Apygardos Moksleivių 1966 metų vasaros stovyklos, Kennebunkport, Maine, Talentų vakare vyresnės moksleivės išraiškos šokiu vaizduoja spalvas. Iš kairės: Danutė Vaškelytė, Nijolė Baškytė, Onilė Vaitkutė ir Daiva Klučinskaitė. Nuotr. Petro Ąžuolo

Palengva susiformavo atskiros šokių rūšys, kurias šiandien skirstome į keturias pagrindines dalis: a) klasikinis šokis, b) modernus arba išraiškos šokis, c) charakterinis šokis, d) "džazinis" šokis.

II. Ką šokiai reiškia?

Pirmiausia, kurios rūšies šokius šokame. Pvz., daugelis iš mūsų priklausome lietuvių tautinių šokių grupėse. Šie šokiai turėtų mums būti ypatingai svarbūs, nes juos šokdami mes išlaikome lietuviškas tradicijas (pritaikydami lietuvišką muziką ir dainą). Tautiniai šokiai šiame krašte padeda mums pasirodyti svetimtaučių tarpe savo margaspalviais drabužiais ir gracingais judesiais, pvz., Sadute, Blezdingėle . . .

Kiek plačiau noriu apibūdinti tautinius šokius Malūną ir Rugučius. Malūno judesiai yra aiškus pamėgdžiojimas malūno sparnų judėjimo. Šokio "Rugučiai" judesiai primena mums laukuose rugių piovimą. Tautiniuose šokiuose atsispindi tautos charakteringi bruožai. Ne visos tautos turi tautinius šokius, pvz., mūsų kaimyninė valstybė Lenkija be polkos daugiau nieko beveik neturi.

Nerūpestingam laisvalaikiui mes turime taip vadinamus "socialius" šokius. Modernūs šokiai, kaip ir modernus menas, daugiausiai priklauso nuo gyvenamojo laikotarpio: *juo neramesnis gyvenimas (ir šiomis dienomis jis yra labai neramus), tuo neramesni šokiai;* juo didesnis idėjų ieškojimas, tuo dažniau naujesni šokiai pasirodo, ir senieji išnyksta. Dabartinės kartos jaunimas jaučia, kad jis tik per šiuos šokius gali išreikšti emociją ir užsimiršti kasdieninius vargus nors trumpam laikui. Šie šokiai skirtingi nuo valsų arba tango, (kurie yra įamžinti), nes modernūs šokiai nėra pastovūs — tinka tik šiandienai, nes rytoj jau koks nors naujas šokis mus pasitiks: senasis jau bus nusibodęs, ir jaunimas ieškos vėl naujos šokio pasireiškimo formos. Gyvename jaunystėje ir ieškojimo laikotarpyje . . .

KARILĖ BALTRUŠAITYTĖ, trečiųjų metų Bishop McDonnell vidurinės mokyklos mokinė, yra New Yorko M. Pečkauskaitės kuopos narė. Skambina pianinu ir piešia; žada studijuoti komercinį meną.

BROLIUI ŽUVUS

LIŪNDRA

Tu išėjai
Ir jau negrįši,
Aš žinau.

O po tavęs
Tiktai bus daugumas tuščių dienų:
Tuščių be tavo dvasios,
Liūdnų be tavo džiaugsmo,
Tamsių be tavo šypsenos,
Tylių be tavo žodžio,
Ir baisiai neapkenčiamų be tavo meilės.

Ar kas gi betkada galės užpildyt
Tas tuščias dienas?

Tik atminimai
kuriuos mano širdis ant amžių
savyje susigrobė
ir tyliai užrakino.
Tik begalinis ilgesys,
kuris tarytum ąžuolas
į saulę veržiasi.
Tik mano ašaros,
kurios tą ąžuolą,
tamsiom naktim užėjus,
aplieja ligi paplūdimo.
Ir šieji žodžiai,
kuriuos abu mes kuriam,
nors esam amžių amžiais atskirti;
nors mūsų paprasta, nekalta meilė
ir nenorėdama savo ugnis jau pamažu gesina.

TAKAI IR SUPRATIMAI

LAIMA ŠVĖGŽDAITĖ

Vakarykštės dienos žingsniai skamba užnugary.
Keisti, miglotų atsiminimų kamuoliai,
Verčiasi kaip dūmai iš anos dienos,
Ir garsai, lyg užtikrinto sidabro
Tų išduotų paslapčių, tyčiojasi mintyse.
Takas, atžymėtas praeitų kryžkelių, ilgėja,
O supratimas, kad niekas nieku ir lieka
Darosi skaudi jaunystės realybė.

ĮSPŪDŽIAI IŠ JAUNIMO KONGRESO

visos nuotraukos GEDIMINO NAUJOKAIČIO

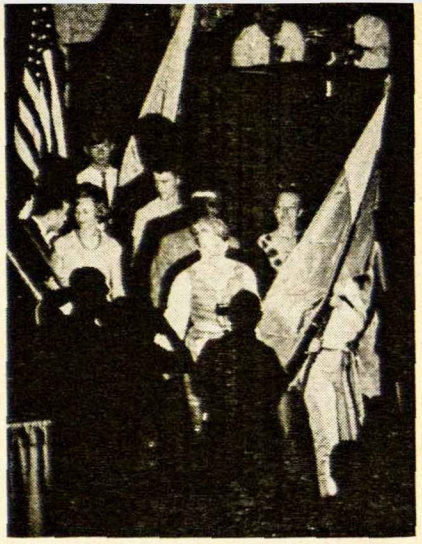

1965 m. liepos 3 dieną Dainų šventėn Chicagoje įžygiuoja Kanados jaunimo atstovai.

Ištraukos iš Vinco Bartusevičiaus straipsnio, atspausdinto Vokietijos SAS leidinyje "Ateitin"

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metai buvo pradėti Kanados Lietuvių Jaunimo Kongresu, kuris įvyko 1965 m. spalio 8-10 d. Toronte. Išvakarėse suruoštas obligatoriškas "susipažinimo" vakaras — šokiai, atrodo, nusitęsė gana ilgai, nes sekančią dieną atidarymo paskaita turėjo būti atidėta, todėl, kad labai mažai kas atėjo. Svarią paskaitą "Kūrybiškas kultūros keitimasis" skaitė jaunas profesorius Romas Vaštokas. Paskaitą sekusios diskusijos svarbių klausimų neužgriebė, o buvo kalbėtasi "apie Toronto lietuvių namų pardavimą" ir pan., buvo taip pat ir agresyvios kritikos vyresniųjų adresu... Iš čia trumpai suminėtų faktų matyti, jog vienos kongreso dalys geriau pasisekė, kitos mažiau. Vienintelėje kongreso paskaitoje ir simpoziume tedalyvavo mažai žmonių, ypatingai mažai jaunimo. Kyla klausimas, ar čia buvo tik neapsižiūrėjimas, šį programos punktą pravedant taip anksti iš ryto ir todėl susilaukiant tiek mažai dalyvių, ar tai buvo išvada bendro desintereso panašiems parengimams.

Pats jaunimas apie šį kongresą atsiliepė gana kritiškai. Pripažinta, kad kongreso koncertinė ir pramoginė dalis puikiai pasisekė, tačiau klausiama, ar to užtenka?... Iš tiesų, ir vėlesnis bandymas iškelti jaunųjų talentų pasirodymą (pavykusį programos punktą) kaip kongreso pagrindinį tikslą, yra nevykęs. Jei aiškiai pramoginis momentas skelbiamas kongreso pagrindu, tai laikas netoli, kada ir šetadieniniai subuvimai bus vadinami kongresais.

sužygiavo . . .

Praėjus Kanados Lietuvių Jaunimo Kongresui, visas dėmesys krypo į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Chicagoje paruošimą. Kaip viena iš atrakcijų turėjo būti ir "Miss Lithuania" rinkimai. Pasirodžius spaudoj tokiems kėslams, "Ateitis" ir "Aidai" labai skeptiškai reagavo. "Pasaulio Lietuvis" gi, argumentavo, jog "gyvenimas nėra tik malda ir mąstymas, bet ir nuotaikingumas, linksmumas". Piršosi mintis — "nebeužtvenksi upės bėgimo...", kongresas juk ruošiamas Amerikoje! Principiniai, be abejo, reikėtų sutikti, kad jeigu yra renkamos "panelės vynai" ir "panelės rūgštūs kopūstai", kodėl negalėtų būti renkama ir "panelė Lietuva"? Tačiau iš kitos pusės nesinori sutikti, kad visos amerikoniškos banalybės turėtų būti perimtos ir lietuvių. O buvo galima panašų dalyką, jei jau ne visam laikui, tai bent Jaunimo Metuose įprasminti. Pavyzdžiui, atskiros kolonijos būtų išrinkusios daugiausiai lietuviškoje veikloje nusipelniusius jaunuolius. Tada Chicagoje tokiems laimėtojams būtų buvę galima ir su ramesne sąžine skirti 100 ar 500 dolerių premijas, negu, kad honoruoti natūros ir savo didesnių ar mažesnių pastangų išaugintas formas.

. . . iš viso pasaulio

Ateitininkų vėliava dalyvauja Prieškongresinės pasaulio lietuvių jaunimo stovyklos, įvykusios 1965 m. birželio 25-30 dienomis Dainavoje, atidaryme. Prie vėliavos stovi Rima Salytė, dabartinė SAS Spaudos ir Informacijos Skyriaus vedėja. Toliau matosi laisvojo pasaulio lietuvių jaunimas su lentelėse įrašytais atstovaujamų kraštų vardais.

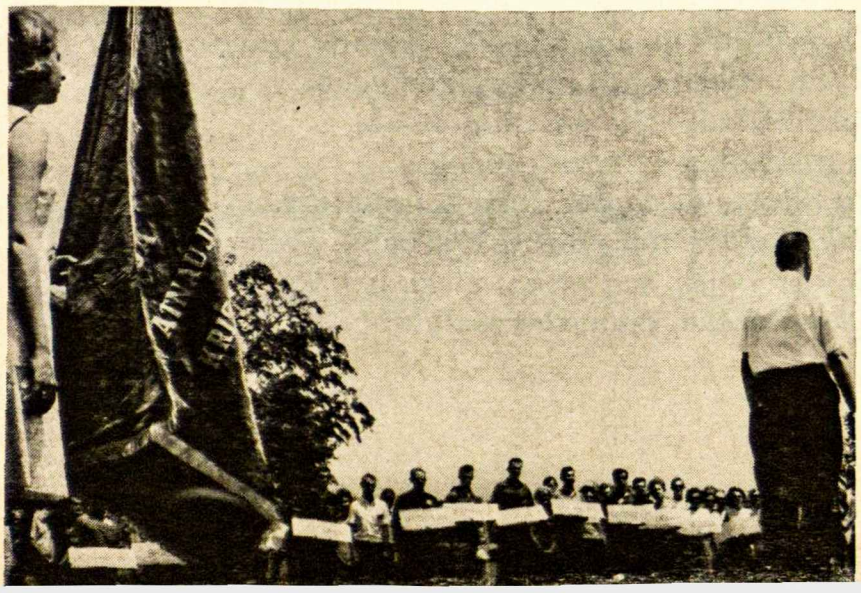

Studentės ateitininkės dalyvauja Prieškongresinės stovyklos talentų vakare: skaito Indrė Damušytė pritariant Liucijos Buivydaitės gitarai.

. . . *pasidžiaugti gabumais*

Trumpai prieš patį kongresą, Dainavoje įvyko taip vadinama Jaunimo vadovų studijų savaitė. Šioje stovykloje dalyvavo 109 asmenys iš 11 kraštų. Studijų programa susidėjo iš paskaitų ir diskusinių būrelių. Ilgesnės ir paruoštos paskaitos buvo tik dvi: dr. A. Damušio "Asmuo kultūros greitkeliuose" ir dr. J. Sungailos "Bendruomenė ir jaunimas". Po paskaitų buvo susiskirstyta būreliais ir diskutuoti atskiri klausimai. Taip pat buvo sudaryti nuolatiniai būreliai, kurie visą savaitę nagrinėjo vieną temą. Būrelių diskusijos davė gana įdomių rezultatų, nors nevienodos vertės. Visos problemos sukosi apie vadovavimą, vadų savybes ir t.t. Gali kilti klausimas, ar buvo tikslinga tokias problemas taip plačiai išvis nagrinėti, juo labiau, kad paruoštų paskaitų buvo tik dvi, gi visi pasisakymai būreliuose tegali būti daugiau ar mažiau atsitiktiniai, pripuolami. Daug kur diskusijose galima užtikti gražių ir teisingų minčių, bet jos išsibarstę, nesusistemintos, neparemtos ir iš jų nepadaryta jokių išvadų. Bendrai šią jaunimo vadovų stovyklą, davusią progos lietuviškam jaunimui užmegzti artimesnį kontaktą, pabendrauti ir šiek tiek protiniai pasilavinti reikia laikyti pavykusią, bent kas liečia "susipažinimą", susibendravimą.

Jaunimas iš Vokietijos, vieno dalyvio liudijimu, pasirodė sekančiai: "Vokietijos grupė, surinkta iš įvairių miestų, buvo gana individualistinė ir slėpė įvairaus talento. Vokietijos grupė pasireiškė diskusijose, meno parodėlėje ir turėjo savo šokių grupę. Jos atstovai neblogai pasirodė ir impromptu suorganizuotose sporto varžybose" (V. Doniela). Stovykloje pasigesta didesnės JAV ir Kanados lietuviško jaunimo grupės (jų dalyvavo 36).

Kelių dienų Prieškongresinei jaunimo stovyklai, įvykusiai Dainavoje, negalima statyti kokių didelių reikalavimų. Ją, nežiūrint kas kart pasitaikančių mažiau teigiamų reiškinių susirenkant mūsiškam jaunimui, būtų galima vertinti teigiamai. Jeigu per vadų studijų savaitę vyravo daugiau šeimyniška nuotaika ir artimas susidraugavimas, tai, be abejo, padidėjus dalyvių skaičiui, tas vientisumas turėjo sumažėti. Tokios stovyklos, ypatingai amerikonams, turėtų būti naudingos, nes jos pratina prie didesnės kitų organizacijų pakantos.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas prasidėjo birželio 30 d. Conrad Hilton viešbutyje. Iš paskaitų gal S. Lozoraičio buvo pati geriausia, tiek savo aktualumu, tiek pačios problemos pristatymu. Dr. Nagio paskaita, mūsų manymu, buvo kiek prakalbos charakterio, nors savo stilingumu gal ir tiko kongreso atidarymui. Dr Trumpa gal per daug žvelgė į tolimesnę praeitį, kuri mums daug ko jau nepasako, praleisdamas progą, kiek giliau žvilgtelėti į naujesnių laikų išeivijos problemas. Dr. Sužiedėlis galop, turi gabumą labai gražiais ir skambiais sakiniais paslėpti mintį. Teisingai jo pastebėta, kad išeivija, atitrūkus nuo savo žemės, tam tikra prasme yra bendro žmonijos vystymosi avangarde, tačiau, pamiršta, kad iš kitos pusės, mes visiems šiems moderniems vyksmams priešinamės tiek tau tos, tiek žemės, tiek šeimos, tiek kitais atžvilgiais. Todėl mes stovime pasaulio idėjų plotmėje atbuli: atsigręžę ne į priekį, bet į užpakalį.

Pats kongresas, berods, specialiai užsibrėžtų tikslų neturėjo. Jis teturėjo būti priemonė Jaunimo Metų tikslams realizuoti. Todėl jį vertinant, rei-

pasėti rytojams atsiminimų . . .

Argentinos delegacija Prieškongresinės Vadovų studijų savaitės, įvykusios 1965 m. birželio 19-25 dienomis, metu sodina medelį Dainavos laukuose; jiems teks būti šeimininkais Jaunimo Metų pabaigtuvėse Pietų Amerikos lietuvių kongrese Buenos Aires mieste vasario mėnesio pradžioje.

kėtų pažiūrėti, kiek jis prisidėjo prie tų bendrų tikslų siekimo. Šalia momentalaus, be abejo, įspūdingo pasirodymo, kiek tai davė nuolatinės naudos?

Kiekvienas didelis parengimas negali apsieiti ir be tam tikrų trūkumų, nesklandumų. Buvo jų ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso metu. Svarbiausi priekaištai rengėjams padaryti spaudoje lietė nevykusį rengėjų santykiavimą su Amerikos valdžios asmenimis, perdidelį politikos pabrėžimą kongreso programoje, neprisiminimą Tylios Bažnyčios ir kai kuriuos faux pas pačiame kongreso pravedime.

Iš tiesų, kongreso programoje ne tiek pastebimas politinės srities pabrėžimas, kuris pastiprinamas ir demonstracijomis, bei peticijos JT įteikimu, kiek grynai kultūrinių parengimų stoka. Jos abi — politinė ir kultūrinė veikla — yra reikalingos ir abi jos turi turėti savo vietą mūsų gyvenime. Betkokia alternatyva tarp jų yra neįmanoma. Todėl ir daleidžiant, kad kongrese tarp daug svarbių punktų turi daryti atranką, kuri tokiu atveju gali būti ir grynai atsitiktinė, visgi galima svarstyti, ar kongreso programa savo visumoje buvo visais atžvilgiais gerai parinkta? Joks vakaras nepraėjo be pasilinksminimų, pramogų ar baliaus. Kyla klausimas, ar tikrai nebuvo galima kur nors įplanuoti dar kokį grynai kultūrinį parengimą? Jau vien iš mandagumo prieš iš toliau atvykusius. Dabar rengėjai turi leisti, jog jiems yra prikišama: "Išmokt nedaug galėjom, o keliaut iš Australijos į Chicagą, kad galėtume pasišokti, tai didelė prabanga, jei ji per 700 dolerių atsieina..." (vienas iš Australijos).

Bendrai stebint lietuviškus parengimus — ir ypatingai Jaunimo Metų — reikia pasakyti, jog dalys, liečiančios pagrindinius parengimų tikslus, netaip gerai pasiseka, o dalys, liečiančios šalutinius tikslus, geriau pasiseka. Taip visuomet pasiseka "susipažinimo" vakarai, "susigyvenimas", išorinės demonstracijos. Ne taip gerai pasiseka paskaitos (dėl dalyvių desintereso), simpoziumai (dėl minčių palaidumo), dalykai, kur turėtų būti svarstomos problemos ir nustatomos tolimesnės veiklos gairės. Meniniai parengimai dažniausiai pavyksta, dėl jų pramoginio elemento. Tačiau vaizdas labai nekoks, kai lietuviška publika neatskiria, sakysim, Dainų šventės nuo sekmadieninio pikniko.

Parengimais yra lengviau šalutinius tikslus atsiekti. Idėjų ryškinimas ir svarstymas nesiduoda taip lengvai vairuojami. Mūsų taip mėgiamas "susipažinimas", be abejo, yra naudingas, bet jis niekuomet negali būti sau tikslas, o tik kaip priemonė tolimesniem darbam. Vis iš naujo susipažinti ir niekad toliau nenusikapstyti yra nieko daugiau, kaip tik savęs apgaudinėjimas.

Apskritai reikia pripažinti, jog Jaunimo Metų tikslai nėra toki, kad būtų išpildyti momentine demonstracija. Jie turi paveikti jaunuolius ir toliau domėtis lietuviškom problemom ir aktyviai pasireikšti, kiek leidžia jų sugebėjimai. Galime pilnai sutikti su australiečiais, kurie teigia, jog "kongresas nėra konferencija, kur svarstomos programoje pateiktos problemos, bet kongresas yra gaisras, kuris uždega jausmus ir tirpdo abejones". Bet mes visi žinome, kad yra įvairių ugnies rūšių. Sakysim, šiaudų ugnis greit įsiliepsnoja, gerai dega, bet greitai ir užgęsta. Nieko gero nebūtų, jei kongresas ar panašūs parengimai tik tokius gaisrus sukeltų. Yra ir kitokios rūšies ugnelių, kurios tik rusena, bet nuolatos dega ir skleidžia šilumą į savo aplinką, ne akis tviskinančią, bet malonią, pastebimą ir neužgesinamą. Parengimų tikslas ir turėtų būti tokiom ugnelėm įžiebti. Tai yra uždavinys, kuris ne taip greit ir ne taip spektakulariai gali būti pasiekiamas. Tam reikia gerai pasiruošti ir atsisakyti visokių improvizacijų, kurių išvada būna parengimas dėl pačio parengimo.

Kiek centriniai Jaunimo Metų parengimai bus pasisekę ar nepasisekę, bus tegalima, kaip jau pradžioje minėta, pasakyti tik vėliau. Tas pareis nuo to, ar pakilios nuotaikos vyraus ir toliau, ar parvykę dalyviai įneš naujų impulsų į jaunimo veiklą, ar jie nesi-

Prieškongresinėje stovykloje ateitininkų suruoštame Literatūros vakare savo kūrybą skaitė (iš kairės): Kazys Bradūnas, Antanas Vaičiulaitis, Birutė Pūkelevičiūtė, Aloyzas Baronas. Nuotraukoje trūksta Vitalijos Bogutaitės-Keblienės ir Jono Aisčio.

. . . pasižavėti lietuviška kūryba

slapstys, kaip iki šiol, renkant naujas valdybas ir nesitenkins vien gražaus laiko Amerikoje prisiminimais, ar Jaunimo Kongresas bus pajėgęs įžiebti daugiau negu šiaudų ugnį? Jaunimo Metų pasisekimą ar nesekmę, be abejo, nulems ir ne šie išoriniai, centriniai parengimai, bet mažiau akivaizdžios pastangos atskirose valstybėse, atskirose kolonijose.

Bendrai žiūrint į paskutinių metų lietuvių veiklą, darosi kiek neramu. Kur tik žiūri —

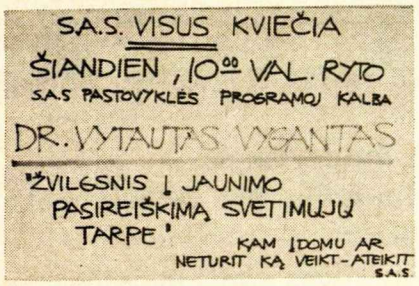

Skelbimas vienam iš ateitininkų suruoštų Prieškongresinės jaunimo stovyklos programos punktų.

visur kongresai! Ir ateičiai jau suplanuota jų visa eilė. Atrodo, kad paprasto, "juodo" darbo kolonijose niekas nenori dirbti. Visi telkiasi į didžius, spektakuliarius pasirodymus — kongresus. Kad ir kaip aukštai mes įvertintume kongresų organizatorių asmeniškas pastangas, jų gerus norus ir aukas, visgi turime aiškiai matyti, kad visų kongresų vertė yra labai, labai ribota: jiems visada yra pavojus sukelti didelį šiaudinį gaisrą, kurio pėdsakų rytojaus dieną niekas neatras.

Yra savotiškai malonu, jei vienas Dainavos vadų stovyklos dalyvių rašo: "Čia tremties Lietuvai ateitis. Šios stovyklos dalyvių vardai už 10-20 metų lemtingai figūruos Lietuvos veikėjų viršūnėje — ar tremtyje ar net gimtinėje". Tik tie 10-20 metų kiek kliudo. Mums reikia šiandien vadų, už 20 metų gal nebus jau kam vadovauti. Dabar ir šičia turi prasidėti visi darbai.

ATEITIES SPINDULIAI

Mieli Jaunučiai ir Jaunieji Moksleiviai,

Sveikiname Jus su Naujaisiais Metais — su Jūsų metais!

Ateinančius dvylika mėnesių Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Centro Valdyba skelbia

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ JUBILIEJINIAIS METAIS

Tai daroma, paminint 40-ties metų sukaktį nuo tada, kai Lietuvoje įvyko Palangos Konferencija. Toje konferencijoje buvo priimta at-kų ideologija ir įkurta Ateitininkų Federacija su savistoviomis moksleivių, studentų ir sendraugių sąjungomis.

Šie 1967-ji metai skirti Jums, kad per juos giliau sprastumėte savo tikėjimą, tautą ir ideologiją. Jie yra Jūsų tam, kad drąsiai pasireikštumėte savo kūrybiškumu.

— — —

"Ateities" redakcija stengsis Jums padėti. Šis skyrelis bus Jūsų — Jums patiems. Pergalvokite tai, ką paskaitysite. Pasisavinkite svarbesnes mintis. Ir — pasidžiaukite vieni kitų rašiniais!

Šių Naujųjų — Moksleivių At-kų Metų proga, redakcija linki Jums daug MEILĖS.

MEILĖS, kurią pajuntate iš Dievo, tėvelių ir artimųjų.

— Mokėkite ją priimti ir įvertinti.

MEILĖS, kurią Jūs, kaip žmonės, katalikai ir ateitininkai siųsite toliau.

— Išmokite jos daug duoti.

Skleiskite tą MEILĘ savo šeimoje, mokykloje ir draugų tarpe. Apgaubkite ja ir nepažįstamuosius, kurie yra Jūsų broliai Kristuje.

Mūsų šūkis "Visa Atnaujinti Kristuje" yra tik tada prasmingas, kai jis vedamas MEILĖS.

Jūsų

Gintarė Ivaškienė

MES LAUKĖME KALĖDŲ ...

KALĖDOS

Kalėdų rytą aš anksti atsikeliu, kad galėčiau pirmas pamatyti, ką Kalėdų Senelis atnešė. Tada su tėveliais einu į bažnyčią. Kalėdos yra Jėzulio gimimo šventė. Bažnyčioje aš sukalbu poterėlius. Kai pareinu namo, aš atidarau dovanas.

Vytautas Čepkauskas, 9 m.

KALĖDŲ DOVANOS TĖVELIAMS

Šiemet mes jau paaugę. Galim patys padaryti Kalėdų dovanas tėveliams. Susirinkimo metu mūsų globėja davė mums medines dėžutes, ant kurių mes dažėm arba deginom lietuviškus raštus. Kiti iš storos drobės su spalvotais siūlais susiuvo knygoms aplankus arba gražius maišiukus. Mes, padarę dovanėles, laukėm Kalėdų, kad galėtume jas įteikti tėveliams.

Dovilė Eivaitė, 12 m.

ATSPĖKITE

1. Už žmogų mažesnis, už žmogų aukštesnis.
2. Miške gimė, miške lapojo, parėjęs namo, kaulus nešioja.
3. Penkios skylės vienoje skylėje.
4. Kai prikala ant kojų, vaikštau ant galvos.
5. Du galai, du žiedai, vidury vinis.
6. Graži mergelė, pančiu susijuosus, po ąslą šoka.
7. Kitą kanda, o pats rėkia.
8. Botags dryžuotas, samanose surunguotas.
9. Vidury tako rąstas riogso, nei apeisi, nei peršoksi.
10. Aplink žolė, vidury skylė.
11. Visiškas bemokslis, bet kalbėti moka visomis kalbomis.
12. Ir plonas ir ilgas, kai atsisėda žolėje nematyti.

Surinko *D. Juozapavičiūtė*

Atsakymus galima rasti viršelio trečiame psl.

IŠ ATEITININKŲ ISTORIJOS

Šiemet minime 40 metų sukaktį nuo Palangos Konferencijos.

Bet — pažiūrėkime pirma kaip atrodė at-kų organizacija prieš tai.

Jūs žinote, kad ateitininkų nebuvo nei Mindaugo laikais, nei Vytauto. Šv. Kazimieras gal būtų įstojęs mūsų organizacijon, jei ji tuo metu būtų veikusi. Bet ir tada jos dar nebuvo.

Prieš Pirmąjį Pasaulinį karą Lietuvą ilgą laiką valdė rusai. Lietuviai jaunuoliai, kurie norėjo studijuoti universitetuose, turėjo vykti į kitus kraštus. Atsirado jų Belgijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje ir pačioje Rusijoje. Jie pradėjo kurti lietuvių katalikų draugijas. Gal panašiai, kaip Amerikos ar Kanados universitetuose lietuviai studentai sudaro savo klubus.

Tokiu būdu Belgijoje, Louvain'o universitete 1910 m. buvo sudaryta pirmoji Iš jos ir prasidėjo ateitininkai.

Tačiau jie tuo vardu dar nesivadino. Tais pačiais metais, Kaune, išėjo žurnalas "Ateitis". Pirmasis jo numeris buvo ne spaustuvėje spausdintas, o ranka surašytas. Visą darbą atliko vienas moksleivis.

Sekančiais metais "Ateitis" pradėjo būti spausdinama. Tie, kurie ją skaitė, buvo vadinami ateitininkais. At-kai sudarė kuopeles. Jie turėjo veikti slaptai, nes Lietuvą tebevaldė rusai. Ji dar nebuvo atgavusi nepriklausomybės. Nors buvo labai pavojinga, tačiau at-kai kas metai Kaune ar Vilniuj sušaukdavo slaptas konferencijas. Suvažiuodavo iš miestų bei miestelių, žinodami, kad jei rusai sugautų, smarkiai juos nubaustų. At-kai slaptai veikė ir per Pirmąjį Pasaulinį karą.

ŽIEMOS GALVOSŪKIS

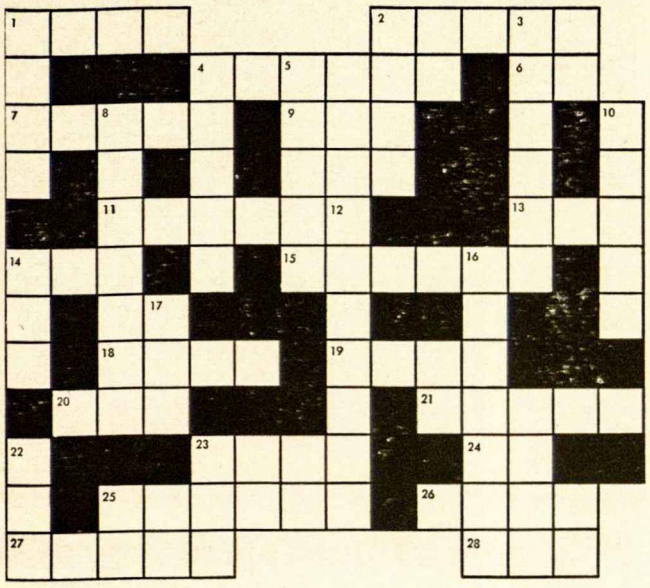

SKERSAI:

1. "Taip darykit — tėvelis daro".
2. Labai triukšmingas paukštis.
4. Šaltumas. Šaltas oras.
6. Jaustukas: "—, saugokis!"
7. Juodas plėšrus paukštis.
9. "Eiti" sutrumpintai.
11. Stirnų giminės gyvulys, kuris gyvena šiaurėje.
13. "Rytoj" sutrumpintai.
14. "Lėkčiau, lėkčiau — galėčiau".
15. Vandens kristalas.
18. Berniuko vardas, galininke.
19. "Eiti" pirmąjame asmenyje.
20. "Ji" daugiskaitoje.
21. Tai, kuo važinėjama per sniegą.
23. Sniego audra.
24. Vienas ir vienas.
25. Kitoj pusėj.
26. Guzikas.

ŽEMYN:

1. Karštas gėrimas.
2. Ta.
3. Tai, ką ant galvos dėvi.
4. Sušalusi rasa.
5. Sušalęs vanduo.
8. "Rieda" būtajam kart. laike.
10. Audra.
12. Tai, kas apkloja žemę baltai.
14. Kada.
16. Sušalęs purvas.
17. Tas pat kaip ir 20 skersai.
22. Ne tau, o —!
23. Ar — močiutę važiuosi?
25. Ką labiau mėgsti: kriaušes — obuolius?
27. Nors ilgai ieškos, vistiek —.
28. Studentų At-kų Sąjunga.

Atsakymus galima rasti viršelio trečiame puslapyje.

Sekančiame numeryje pamatysime, kaip at-kai prisidėjo prie nepriklausomybės atgavimo.

— — —

1923 metais, sausio 15 d., įvyko Klaipėdos krašto sukilimas prieš jį valdžiusius svetimtaučius.

Sukilėliams vadovavo Jonas Budrys. Jo vyrai buvo savanoriai ūkininkai, miesčionys ir net jauni mokinukai. Jie kovojo už tai, kad Klaipėdos kraštui būtų leidžiama prisijungti prie Lietuvos Respublikos.

Jie laimėjo. Jie įrodė visam pasauliui, kad net po 500 vokiečių valdymo metų, jie jaučiasi esą tikrais lietuviais. Klaipėda vėl tapo Lietuvos dalimi.

Kaip ir anie Klaipėdos krašto gyventojai, mes norime būti lietuviais. Mes pasiryžtame išlikti lietuviais. Pasiryžę — ištesėsime!

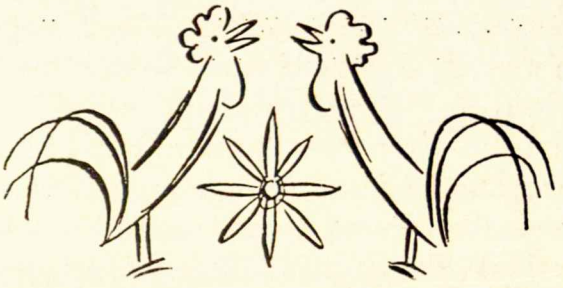

KUR DINGO DU GAIDELIAI?

Pirmas jaunas (iki 14 m.) skaitytojas, atradęs ir parašęs redakcijai kuriame šios Ateities puslapyje rašoma apie du gaidelius, laimės lietuvišką knygą. Laimėtojas bus paskelbtas vasario numeryje.

APIE TĖVŲ KRAŠTĄ

Papasakosiu jums įdomų, tikrą atsitikimą, kurio tikriausia dar nesate girdėję.

Aukštaitijoje yra miestelis, Labanoru vadinamas. Gal kas senovėje ko nors labai norėjo, todėl ir atsirado toks keistas vardas. Miestelis randasi tarp daugybės ežerų ir beveik viduryje didžiulės girios.

Miestelio žmonės nuo senų senovės darydavo ypatingas dūdas. Niekur kitur Lietuvoje tokių nebuvo. Jos šiek tiek panašios į škotiškas birbynes, nes turi odinį maišiuką.

Dar nelabai senai Labanoro miškuose buvo daug vilkų. Norėdami juos išnaikinti, gyventojai miške iškasdavo gilias duobes. Apdengdavo jas šakomis, kad nesimatytų. Ir, kai jau kartą vilkas įdribdavo, jokiu būdu nebeišlipdavo.

Nutiko kartą taip, kad mišku ėjo žmogelis, pūsdamas savo birbynę. Ar užsisvajojo jis, ar į medžių viršūnes užsižiūrėjo — driokt! — ir guli jisai duobės dugne. Netrukus, ir vilkas ten įkrito. Žmogelis labai nusigando. Bebandydamas atsistoti, jis netyčia prispaudė savo dūdos maišelį: yyy-ūūū — suūkė instrumentas.

Vilkas nustojo urgzti. Pakreipęs galvą, klausėsi dūdos garso. Gelbėdamas savo gyvybę, žmogelis ėmė vilkui groti. Tai turbūt ir buvo vienintelis vilkas visoje pasaulio istorijoje, kuriam buvo skirtas specialus koncertas. Ir atrodo, kad jam tai patiko. Pasakojama, jog kai tik žmogus sustodavo, anas vilkas vėl pradėdavo dantis rodyti.

Pūtė, pūtė žmogus. Grojo, grojo — net pamėlynavęs. Vilkas ir atsipūsti jam neleido. Laimė, kad tą jo dūdavimą išgirdo žmonės. Išgirdę, atbėgo. Atbėgę, išgelbėjo jį vos vos kvapą beatgaunantį.

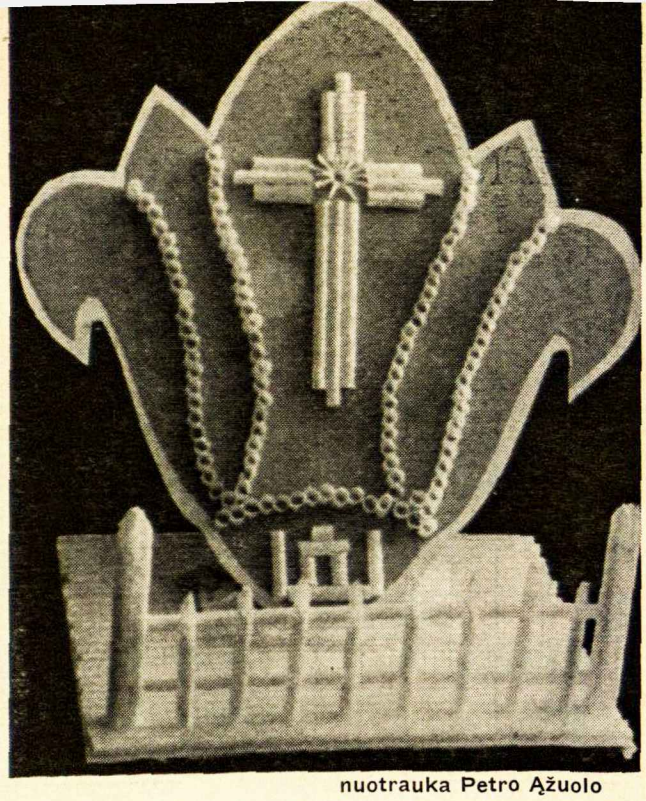

nuotrauka Petro Ąžuolo

ATEITININKŲ ŽENKLELIS

Tie iš jūsų, kurie pereitą vasarą buvote moksleivių stovykloje Kennebunkporte, atsimenate, kaip buvo malonu mokintis darbelių pas Seselę Jonę.

Ses. Jonė sutiko "Ateičiai" paruošti įvairių projektų. Pradėsime au ateitininkų ženkleliu. Jei tokį jau turite, padarykite dar vieną ir padovanokite jį globėjui, kapelionui, ar kam kitam.

Reikės: plono balto kartono, žalio popiežiaus, klijų, žirklių, pieštuko, kalkinio popieriaus ir baltų, *popierinių* gėrimo šiaudelių.

Štai, kaip jis padaromas: per kalkės (carbon) popierių perpieškite išorinę ženklelio formą ant plono, balto kartono. Iškirpkite. Tuo pačiu būdu, ant žalio popieriaus perpieškite tas vietas, kurios pažymėtos brūkšneliais, ratukais; taip pat saulutę, kryžių ir Gedimino stulpus. Iškirpkite pagal brūkšnelių liniją. Toji forma bus truputį mažesnė už pirmąją.

Paėmę didelį (J. Andriaus) Lietuvos žemėlapį, suraskite miestus Uteną ir Švenčionis. Tarp jų, beveik viduryje yra Labanoras.

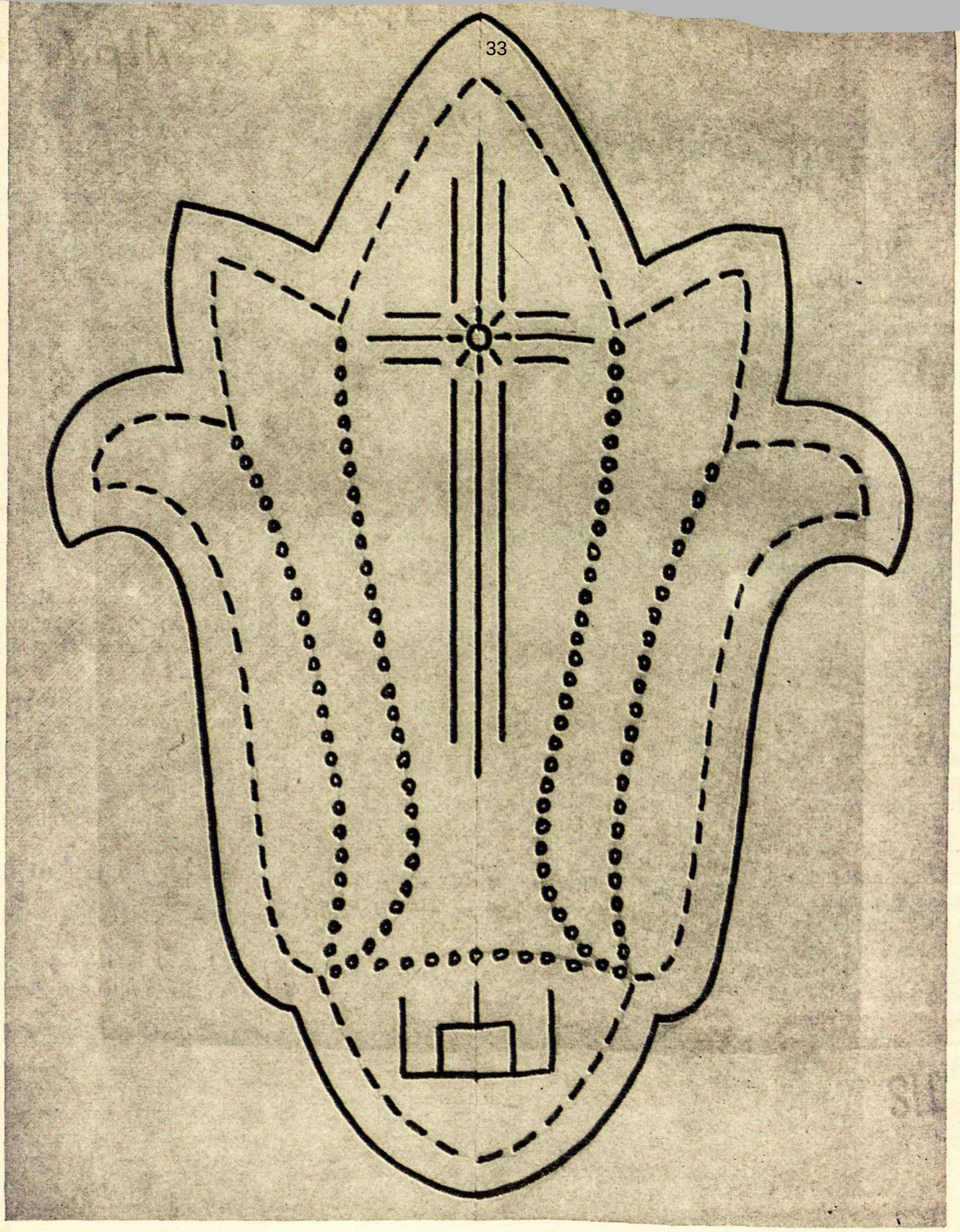

Plonai, lygiai aptepę klijais, uždėkite žalią formą ant baltos taip, kad viršuje būtų visi sužymėjimai.

Sukarpykite kelis šiaudus į 1/4 colio ilgumo gabalėlius, patepkite jų galiukus klijais, ir *stačius* statykite vieną prie kito ant nubraižytų rutuliukų.

Saulei — įkarpykit tokio šiauduko vieną galą, ir spinduliukus pirštu atlenkite. Klijais patepę neiškarpytą galą, užklijuokite šiauduką ant pažymėtos vietos. Kryžių padarysite, užklijuodami *gulsčius* atitinkamo ilgio šiaudelius. Jų galus galima įstrižai nukirpti. Gedimino stulpus galite padaryti arba iš gulsčių, arba iš stačių šiaudelių.

Vėliau nurodysime kaip padaryti atramėlę.

IŠ PLATAUS PASAULIO...

... VOKIETIJA

Vokietijos SAS susirinkimas: 1966 m. sausio 4 d. Huettenfelde įvyko Vokietijos Studentų Ateitininkų Sąjungos metinis susirinkimas; susirinkimas buvo atidarytas VSAS dvasios vado kun. V. Damijonaičio malda. Toliau VSAS pirmininkas V. Bartusevičius pasveikino susirinkusius, ypatingai viešnias iš JAV: AF Tarybos narę dr. V. Skrupskelytę, MAS CV vicepirmininkę J. Gailiušytę, L. Mairūnaitę ir V. Ripskytę. Buvo duota pereitų dviejų metų veiklos apyskaita: pagrindiniai valdybos darbai buvo Susikaupimo dienų pravedimas, "Ateitin!" leidimas ir artimų tarpusavio ryšių palaikymas. Paskutiniais metais visa VSAS valdyba aktyviai įsijungė į Vokietijos Lietuvių Jaunimo Metų Komitetą ir dirbo bendro jaunimo tarpe. Kadangi neperdaugiausia narių dalyvavo Studijų Savaitėje, todėl valdybos klausimas nebuvo galutinai išrištas. Pritarta minčiai Velykų metu vėl suruošti susikaupimo dienas, kur veiklos klausimai galėtų būti pagrindiniau panagrinėti. Iki to laiko pasilieka sena valdyba, kurią veda pirmininkas Vincas Bartusevičius, ir dvasios vadas kun. Vingaudas Damijonaitis.

•

Tiubingenas: 1966 metų liepos 30 d. Vincas Bartusevičius Tiubingeno universitete įsigijo sociologijos magistro laipsnį, parašęs darbą "Di politische Teilname der Studenten: Eine Betrachtung zum Apathie - Problem". V. Bartusevičius yra gimęs 1939.6.4 Bartininkuose. Šešis metus lankė Vasario 16 Gimnaziją, kur 1959 metais įsigijo brandos atestatą. Studijavo politinius mokslus, psichologiją, naujųjų amžių istoriją ir sociologiją Miunchene ir Tiubingene. Vasario 16 gimnazijoje V. Bartusevičius aktyviai dirbo pas ateitininkus. Studijuodamas priklausė Vok. Studentų Ateitininkų Sąjungai (nuo 1960 m. jos pirmininkas) ir Vok. Liet. Studentų Sąjungai.

•

Pabaltiečių Studentų Suvažiavimas įvyko 1966 gegužės 27-31 d. Berchume prie Hageno. Bendroji tema: "Mūsų tremties prasmė — ištirpimas ar misija?" Temą nagrinėjo visa eilė referentų. Iš lietuvių kalbėjo prof. dr. J. Eretas. Meninę programą išpildė pianistas Antanas Smetona ir latvių violončelistas Valdis Zakis. Sekantį studentų suvažiavimą apsiėmė ruošti Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjunga.

•

Vokietios Sendraugių iniciatyva, 1966 rugsėjo 28-29 d. Vasario 16 Gimnazijoje Hiuttenfelde įvyko ateitininkų valdybų pasitarimas. Dalyvavo: iš sendraugių valdybos — V. Natkevičius ir kun. A. Bunga; iš studentų valdybos — V. Bartusevičius ir kun. V. Damijonaitis; ir moksleivių — kuopos globėjas kun. J. Riaubūnas. Aptarta: sąjungų narių artimesnio bendradarbiavimo galimybės, bendro suvažiavimo, panagrinėti konsiliumo nutarimų reikalai ir tolimesnio ateitininkų veikimo klausimai.

•

Vokietijos Liet. Studijų Savaitė 1966 metais įvyko nuo liepos 31 iki rugpiūčio 7 Hiuttenfelde, Lietuvių Vasario 16 gimnazijos patalpose. Nuolatinių dalyvių buvo virš 90. Vykusias paskaitas be jėgos po viena tema suimti šį kartą nebuvo įmanoma. Buvo kalbėta jaunimo problemom, apie lietuvių kalbą, M. K. Čiurlionį, St. Šalkauskį, politinę Lietuvos ir Vokietijos padėtį ir lietuvių sukilimą. Bendrai jaunimas šią savaitę diskusijose beveik nedalyvavo. Jis, tačiau, gražiai pasirodė pildydamas laužų, šokių, tėvynės valandėles ir kt. programas. Studijų Savaitės metu įvyko ir jaunųjų dailininkų paroda, kurioje savo kūrinius buvo išstatę: T. Burba (Stuttgart), J. Jurkonytė, A. Mečytė ir I. Suokaitė (visos iš Miuncheno).

•

Europos Latvių Jaunimo Sąjunga (ELJA) 1966 m. baland. 8-11 d. Mannheime surengė Baltų seminarą, į kurį kvietė ir estų bei lietuvių jaunimą. **Seminaras buvo skirtas apžvelgti** dabartinę Pabaltijo jaunimo padėtį išeivijoje ir užmegzti artimesnius ryšius tarp visų trijų tautų jaunimo.

... AMERIKA

Clevelando Moksleiviai pradėjo 1966-67 mokslo metų veiklą išsirinkdami naują valdybą, kuri susidaro iš sekančių moksleivių: pirmininkė — Dalia Zylytė; vicepirmininkas — Jonas Garka; iždininkas — Kęstutis Sušinskas; sekretorė — Dalia Martus; užsieniui korespondentė — Irena Banionytė; programų vedėja — Elenutė Razgaitytė. Iki šiol yra pravedę kelis susirinkimus, jų tarpe: iškilmingas išleistuves baigiantiems moksleiviams, iškylą į apylinkės gamtą, ir oficialų dalyvavimą Stasio Šalkauskio minėjime, kuriame, kartu su studentais, jie išpildė minėjimo meninę dalį.

SAS CV iki šiol yra aplankiusi sekančias savo draugoves iš savo būstinės Baltimorėje: Naująją Angliją (t. y. Putnamą, Bostoną, Worcesterį), New Yor-

ką, Philadelphią, Detroitą, Clevelandą, Baltimorę, Chicagą ir yra susitikusi su Montrealio, Hamiltono ir Toronto atstovais.

Studentų Ateitininkų Žiemos Kursai šiais metais yra ruošiami Baltimorėje, vasario 3-5 dienomis. Kursų programa prasidės penktadienio vakare ir baigsis sekmadienį po pietų. SAS CV reklamuodama šiuos kursus savo narių tarpe pabrėžia, kad tai tikrai bus kursai, o ne stovykla.

Vakarų Amerikos SAS informaciniame leidinyje "Gaudeamus" pastebėta, kad šių metų SAS Centro Valdybos šeši nariai gimė Vokietijoje ir viena Amerikoje. Tai pirma čia SAS valdyba be Lietuvoje gimusių.

Hamiltono jaunesnieji moksleiviai ateitininkai su globėja p. El. Gudinskiene, išpildė programą Kristaus Karaliaus minėjime pašokdami "šustą" ir "Suktinį". Pirmoji iš kairės — akordeonistė Vida Urbonavičiūtė.

ŽIEMOS KURSAI:

Kada? Vasario 3-5 d., 1967 m. Pradžia penktadienio vakare; pabaiga sekmadienį po pietų.

Kur? Baltimorėje

Kiek? $25.00

Kaip? Siųskite $5.00 registracijos mokestį Vitai Noreikaitei, 6 Kenwood Ave., Baltimore, Md. 21228. — Nepamirškite savo adreso; dalyviams bus atsiųstas planas, kaip atvykti į stovyklą. Patariama registruotis **iš anksto** — vietų yra tik ribotas skaičius.

Pastaba: ruošiame žiemos **kursus, ne** stovyklą!

SAS CV

MĮSLIŲ ATSAKYMAI

Mįsles rasite 28 puslapyje.

1. Kepurė. 2. Klumpė. 3. Pirštinė. 4. Bato vinis. 5. Žirklės. 6. Šluota. 7 Pjūklas. 8. Gyvatė. 9. Šešėlis. 10. Vainikas. 11. Aidas. 12. Lietus.

GALVOSŪKIO ATSAKYMAI

Galvosūkį rasite 29 puslapyje.

Skersai: 1. Kaip. 2. Šarka. 4. Šaltis. 6. Ei! 7. Varna. 9. Eit. 11. Elnias. 13. Ryt. 14. Kad. 15 Snaigė. 18. Joną. 19. Einu 20. Jos. 21. Rogės. 23. Pūga. 24 Du. 25. Anapus. 26. Saga. 27. Neras. 28. SAS.

Žemyn: 1. Kava. 2. Šita. 3. Kepurė. 4. Šalna. 5. Ledas. 8. Riedėjo. 10. Vėtra. 12. Sniegas. 14. Kai. 16. Gruodas. 17. Jos. 22. Man. 23. Pas. 25 Ar.

SEKANČIAME NUMERYJE

- **Atviras laiškas moksleivio tėvams**
- **Raportažas iš lietuvių kongreso Argentinoje**
- **Studentų ateitininkų kursai**
- **Tolerancija**

ALp(LKA)1786
1967, Nr.1

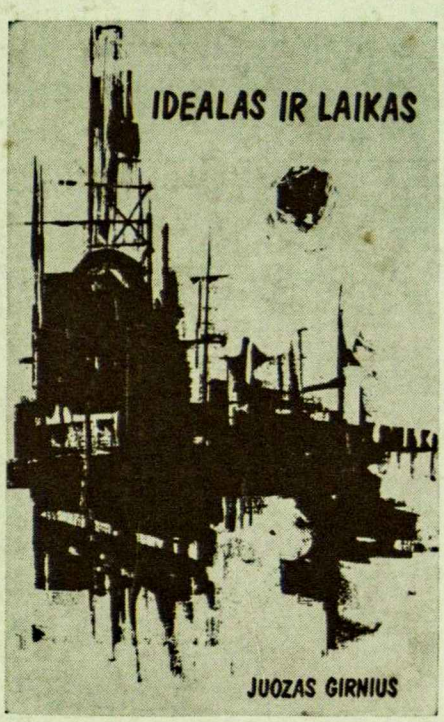

Jau pasirodė —

DR. JUOZO GIRNIAUS

IDEALAS IR LAIKAS

Ateitininkų Federacijos Vado dr. Juozo Girniaus išplėtota paskaita, skaityta Ateitininkų Kongrese Toronte 1965 m. — Ateitininko uždaviniai šio meto tikrovėje. Kaina $4.00.

Kiti Ateities knygų leidyklos leidiniai

GRUODAS, Antano Jasmanto eilėraščiai	$3.00
LIETUVA, vaizdų albumas. Vytauto Augustino, 1955	5.00
ŠVENTASIS PIJUS X, redaguota kun. J. Petrėno, 1958	2.00
MARIJA, GELBĖKI MUS, Sibiro lietuvaičių maldos, 1959	1.00
ŠVIESOS MERGAITĖ, Prano Naujokaičio eilėraščiai, 1959	2.00
AKMENS ŠIRDIS, Prano Naujokaičio eilėraščiai, 1960	2.00
VEIDRODIS JŪROS DUGNE, Vitalijos Bogutaitės eilėraščiai, 1960	2.00
ATEITININKŲ VADOVAS, kun. Stasio Ylos, 1960	4.00
STASYS ŠALKAUSKIS, prof. Juozo Ereto, 1960	4.00
SACRA VIA, Alfonso Tyruolio eilėraščiai, 1961	1.50
VASAROS MEDŽIUOSE, Danguolės Sadūnaitės-Sealey eil., 1961	1.50
ELEMENTORIUS Ė, Igno Malėno, 1961	2.00
NIEKŠYBĖS PASLAPTIS, prof. Antano Maceinos, 1964	4.00
ŠVENTASIS AUGUSTINAS, Giovani Papini, 1966	3.00

Knygos gaunamos pas platintojus ir leidykloje adresu:

ATEITIS K. L. % Rev. V. Dabušis, 147 Montgomery Pl., Paterson, N. J.

80.725.27